

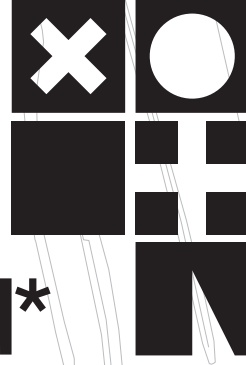
Katılımcı ve yürütücü zenginliğini 'tasarım süreçleri' üzerinden de verimli bir biçimde nasıl çoğaltabiliriz?" sorusu temel motivasyonu oluşturmaktadır. Bu niyetle; bir yer için en uygun yaklaşımı arayan tek bir tasarım süreci yerine; kodlanmış birikimimiz nedeniyle bazen düşünmeden elediğimiz durumlarla tasarım sürecinde yeni karşılaşmalar üretebileceğimiz, 'yer'e tekrar tekrar dönüp farklı gözlerle bakacağımız bir tasarım süreci deneyimi.

Atölyenin Amacı

Katılımcıların büro stajı kapsamındaki beklentilerini çok katımlı bir çalışma ortamı çerçevesinde ürünlerle sonuçlanacak, verimli bir araştırma ve üretim etkinliği olarak düşünülmektedir.

Atölye Konusu

Tepebaşı kat otoparkı, üzerinde meydan ve TRT binasını içeren, üst kotta İstiklal caddesi ve Haliç manzarası, alt kotta ise Kasımpaşa'ya açılan alanın kentsel açıdan yeniden değerlendirilerek yeni kullanımlar için öneri projeler geliştirilmesi.

Lusid*

KENT DÜŞLERİ TEPEBAŞI ATÖLYESİ PROGRAMI

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi 'Kent Düşleri' 2009 Atölyeleri Kapsamında

Yürütücüler: Boğaçhan Dünderalp, Sinan Omacan, Ahmet Önder, Orhan Kolukisa, Ceren Balkır Övünç, Burçin Kürtüncü, Mert Eyiler, Hayriye Sözen

Davetliler (Destek Sunuş, Davetli Konuşmacı): Saitali Köknar, Burak-Işıl Altınışık, Aslıhan Şenel, Özlem Berber, Pelin Tan, Çiğdem Köseoğlu

Tarihler: 29 Haziran - 31 Temmuz 2009 /
Mesai Saatleri: 09:00-17:00

Yer: İTÜ Mimarlık Fakültesi 203 Nolu Atölye (Çalışma Ve Toplanma Mekanı)

Katılımcı Öğrenci Sayısı: 30 Kişi

LUSID KENT DÜŞLERİ TEPEBAŞI ATÖLYESİ

*Lusid: Rüya gördüğünün bilincinde olarak rüyayı biçimlendirme

Atölyenin Süreci

Genel işleyiş

Atölye süreci 5 haftalık program boyunca; yer üzerinde her hafta bir tema vurgusu ile yapılacak öneri projeler-tırmalamalar ile ilerleyecektir. Her hafta, yer, o haftanın teması çerçevesinde düşünülerek potansiyelleri araştırılacak ve her haftasonu da yapılacak değerlendirme toplantılarında o tema çerçevesinde hazırlanmış öneri projeler-tırmalamalar değerlendirilecek ve tartışılacaktır. İlk haftanın teması 'x' katılımcıları birikimi ile kendileri bireysel ya da grupsal olarak belirlediği bir tema olacak, son 4 haftanın teması önceden belirlenen 4 tema çerçevesinde oluşturulacaktır. İkinci haftadan itibaren tanımlanan bu 4 temaya ait çalışmalar, bağımsız çalışmalar olabileceği gibi, bir önceki temada araştırılan durumun üzerine inşa edilebilecektir.

Atölye yürütücüleri ile ilişkiler

Her yürütücü, oluşturulan gruplardan birinin yürütücüsü olmayacaktır. Gruplar için atölye yürütücüleri, farklı zaman dilimlerinde çalışmalarını hakkında konuşabilecekleri, tartışabilecekleri bir danışman olarak atölyede bulunacaklardır. Her grup, kendini yönetecek ve kendi ürünlerinin sorumluluğunu alacaklardır. Takvime göre mekanda farklı saatlerde farklı sayıda yer alacak atölye yürütücüleri, atölye süresince faydalanacakları danışacakları, kişiler olacaklardır.

Gruplar

Zorunlu olmamakla birlikte, süre, yoğunluk gibi etkenler gözönünde bulundurularak en az 3'er kişilik gruplar halinde çalışılması ve 8 grup oluşturulması önerilmektedir. Gruplar süreç boyunca korunabileceği gibi eklenmeler, dağılmalar ve yeniden biraraya gelmelerle her hafta yeniden de şekillenebileceklerdir.

Beş haftalık atölye çalışması sonunda her grup en az 5 (90x90 kare pafta) hazırlamış olacaktır.

TEMA X

Atölye çalışmasının birinci teması Tema X 'de; her grubun kendisinin belirlediği bir tema etrafında kendi tartışma konularını belirlemesi, yer'e ait bu odakta bir arşiv oluşturması ve yer'e ait öneriler geliştirmesi beklenmiştir.

Tema Sunumu

29 Haziran 2009

Lusid atölyesi ve Tema X tanıtımı

Atölye yürütücüleri tarafından atölyenin tanıtımı ve süreç bilgilerine ait bilgilendirme ile birlikte neden Tepebaşı bölgesinin seçildiği aktarıldı.

Katılımcılar ile tanışılarak, atölye hakkındaki beklentileri dinlendi. Katılımcıların kendi gruplarını oluşturması ve kendi temalarını belirlemeye yönelik çalışmalara 'tepebaşı bölgesine' giderek başlanması istendi. Atölye ekibi olarak öğleden sonraki konuşmalar Tepebaşı'nda yapıldı. Tartışmalar ve cevapsız kalacak yüzlerce soru ile geçecek 5 hafta öncesinde katılımcılardan şimdiye kadar beraberinde getirdikleriyle neler soracakları merak ediliyordu.

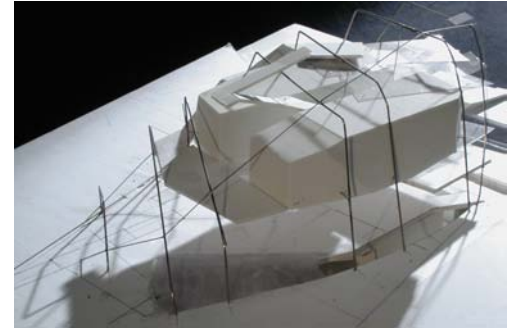

1 Temmuz 2009

Ceren Balkır

Maketle Tasarım

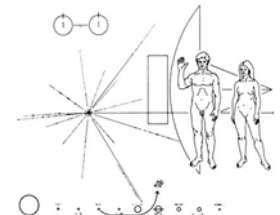
Ceren Balkır, Viyana'da aldığı mimarlık eğitimi ve stüdyo çalışmalarındaki ortamdan başlayarak 'bir üretim mekanı' nın olanaklarının nasıl kullanılabileceğinden bahsetti. Konuyu, bu ortamlarda farklı ölçeklerde, farklı üretim teknikleri ile üretilen 'maket' e taşıdı. Maket malzemeleri ve tekniklerinden yola çıkarak, maketin nasıl bir tasarlama aracı olarak kullanılabileceğini hem kendi stüdyo deneyimleri üzerinden hem de mimarların maket örneklerinden yola çıkarak anlattı. Ve ortak çalışma maketinin nasıl bir anlayışla tasarlanabileceğine ilişkin örneklerle de sunumunu atölye çalışmasına taşıdı.

2 Temmuz 2009

Orhan Kolukisa

Verileri, fikirleri, düşünceleri görselleştiriyoruz. Bunları, bu yolla taşınabilir, aktarılabilir, anlaşılabilir veya uygulanabilir kılıyoruz. Ama görselleştirme sadece bir aktarım aracı değildir. Olayları, olguları farklı görmeyi; değişik perspektifler kazanmayı; kendimizi anlamayı da aracı olabilir.

Ara Sunumlar

30 Haziran 2009

Saitali Köknar

Sait Ali Köknar, Tepebaşı'nın İstanbul'daki tarihsel konumu ve önemi üzerine karşılıklı soru-cevaplarla ilerleyen etkileşimli bir sunum yaptı. "Burası neden önemli?"yi anlatmak yerine "Burası neden önemli olabilir?" sorusundan başlayarak proje üretkenliğini tetikleyecek noktaların açığa çıkartılmasına yönelik bir dizi tartışma başlattı. Bu bölgenin Beyoğlu'ndan Karaköy'e, Tarla başı'ndan Kasımpaşa'ya uzanan tarihsel gelişimi ve karakteristik durumları bu sorular eşliğinde tartışıldı.

3 Temmuz 2009
Özlem Berber

Kent.İnsan.Mekan

Tartışma 3 farklı kuramcının, 3 diğer farklı kuramcı üzerine yazdıkları inceleme yazıları üzerinden, 3 farklı konu ile devam etti.

KENT/Metin 1, Metafor Olarak Mimari, Kojin Karatani, Bölüm 4, Doğal Kent. (Christopher Alexandre' in "Şehir Ağaç Değildir." adlı makalesi üzerine.)
Yazı üzerinden tartışılan sorulardan birkaçı:

"Kenti nasıl kavriyoruz? Nasıl bakıyoruz? Nasıl ve hangi araçlarla kavramaya çalışıyoruz?", "Bir kent tasarlanabilir mi? Mimar kentte neyi, ne kadar tasarlayabilir, nasıl pozisyon alabilir?"

İNSAN/Metin 2, Postmodernliğin Durumu, David Harvey, Bölüm 1, Giriş (Jonathan Raban' in "Soft City" adlı kitabı üzerine.)

MEKAN/Metin 3, Words and Buildings, Adrian Forty, Bölüm: Space (Henri Lefebvre' nin "Production of Space" kitabı üzerine)

Atölye

Sunumlar

G1 plato

Sina Özbudun . Deniz Önder .
Nehir Gümüşlü . Gamze Öztürk .

Grup; Tepebaşı'nın mevcut topografik yapısına da referansla (dolgu), karakterini kentsel yapılaşmaya karşı his olarak kaybetmediği sezgisiyle, yer için deneyimledikleri duruma 'plato' adı verdiler. Sonra da bu hissi doğuran sezgilerini tartışarak ortak kavramlara indirdediler. Bu kavramları, Onur'un da katılımı ile 5 kişi olarak rota-his-kavram ağ ilişkileri üzerinden haritalaştırarak ortaklaşan ve ayrışan noktaları, rotalar üzerinden görünür kılmaya çalışan bir mekansal analiz yöntemi üzerine çalıştılar.

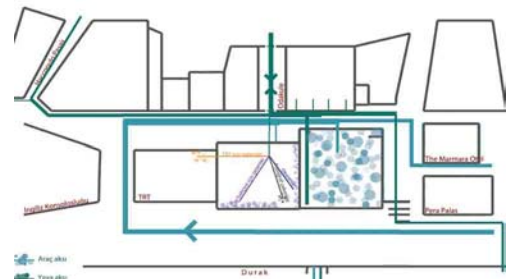
Ortak değerlendirmede; bu izledikleri süreçlere ait tartışmaları, verileri (his-kavram) nasıl ilişkilendirdiklerini ve bunlara tasarımsal araçlara nasıl aktarmaya çalıştıklarını anlattılar.

G2 izler

İkbal Eren . Simon Saçlamoğlu .
Merve Güzel . Ayda Ağaoğlu .

Grup; Tepebaşı'nın mevcut teraslarının kullanımlarını tespit ederek bu kullanımların (oturma,geçiş,birikme , toplanma...) izlerinden hareketle, mikro müdahaleler ile bu kullanımları arttırmayı, birleştirici unsurlarla bu izleri çoğaltmayı hedefledi. Bir mikro müdahale tasarımına yöneldiler.

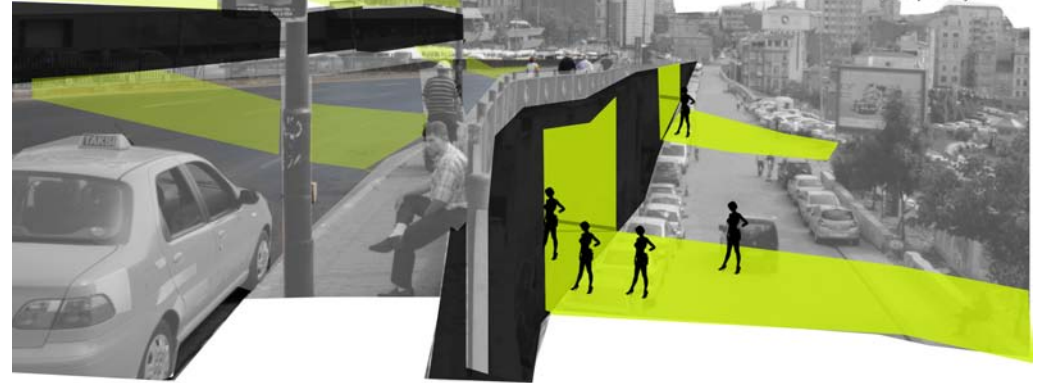

G3 besle(n)me

Elif Erdoğan . Deniz Gezgin .
Gizem Mutlugeldi . Eyüp Özkan .

Grup; Tepebaşı'nın, bir meydan olma potansiyelinden yola çıkarak alanı kesitler (Haliç, Karaköy, Taksim) üzerinden inceleyerek, yerin bu kesitteki durumunu sorgulayarak çalışmaya başladılar. Her kesitte çevresindeki hiç bir karakterle ortaklık taşımayan ancak hepsinin arasında kalan bu bölgeyi, çevresindeki insan yoğunluklarını, kesitte kopuş yaşayan ya da yoğunluğu az olan bölgelere pompolayan bir meydan olarak tasarlamaya çalışmışlardır. Özellikle bu meydanın Kasımpaşa kesitinde geliştirdikleri öneriyi sunan grup; yol ile stadyum arasındaki potansiyeli işaret etmeye çalışmıştır.

yerin depolama potansiyelini kullanmak, yaymak, başka noktalara dağıtmak üzerine....
tepebaşı bulvarının altını boşaltmak, viyadükletirmek depolanan insanların 'yere' ulaşmasına ve 'yerden' yayılmasına izin vermek...

tepebaşı

taksim, galatasaray, tünel ve galata meydanlarından farklı olarak **tepebaşı**; kenti seyreden, önü açık bir yapıya sahip. ancak istanbul'un tam tepesindeki bu alan, kentsel aksamlardan dolayı potansiyelini tam olarak kullanamamıştır. bu bağlamda, kasımpaşa bölgesiyle alan kopukluk ve uzaklaşma durumu, bu yöndeki verimli beslenme ve geri beslemeyi kesmiştir.

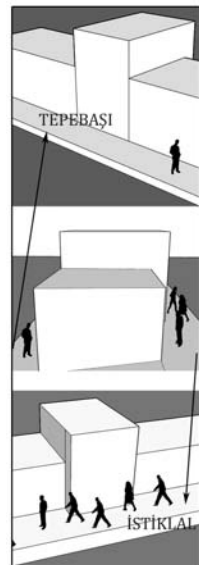

tepebaşı'ndaki alan, beyoğlu ve kasımpaşa arası **verimli etkileşimi** sağlamak için iki tarafın da anlayabileceği **ortak bir dile** ihtiyaç duyuyor. bunun için; mevcut yapıyı birimlerini değiştirmeyi amaçlamayan, **merak hissi**ni ön plana çıkararak, çeşitli işlevler sunarken bu işlevlerin ne şekilde gerçekleştirileceğini kullanıcısına bırakan bir düşünce yapısı oluşturulmuştur. bunların yanında, bu meydanı sınırları ile belirlemekense, beyoğlu ve kasımpaşa taraflarına **parçalar halinde dağıtmak** da düşünülmüştür.

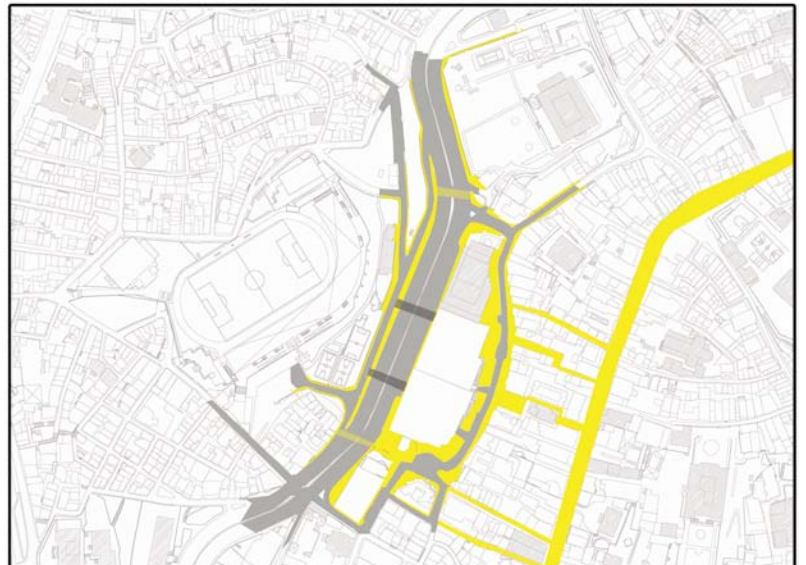
G4 arayüz

Melike Atay . Elif İşbaşı .
Hande Bilgi Orhan .

Grup; Tepebaşı'nın Kasımpaşa yönündeki iki setli hızlı araç yolunun 'yayalaş-(a)-ma -ma' durumunu mevcut verilerin tespitleri üzerinden okumaya çalıştılar. Buradan da hareketle bu setlerin yayalaşma potansiyellerini arttıracak önerilerle, setüstündeki kullanımları beslemeyi, arttırmayı öngörerek çalışmaya başladılar. Çalışma süreçlerinde Tepebaşı'nı Kasımpaşa yönünde bölen bu yolu aşacak tasarımlar üretmek yerine yolun kendisi üzerine gitmeleri atölyedeki diğer gruplara göre farklı ve heyecanlı bir bakış açısı sunmuştur.

DUVAR

İNSAN | YAYA TRAFİĞİ
● YAYA | TAŞIT ●

G5 algı

Hülya Oral . Merve Akdağ .
Ayşe Yener .

Tepebaşının farklı boyut ve ölçeklerdeki algı ilişkilerini inceleyerek konuya başlayan grup; mevcut durum, mevcut durumun yokluğu algılarını yakın çevre ölçeğinde ve insan gözü çerçevesinden çoğaltmaya başladı. Sonraki aşamada da grup üyeleri, farklı algı biçimlerini kente yaymaya deneyerek yeni ilişkiler üretmeye çalıştılar.

algılanan&kavranan&yaşanan MEKAN

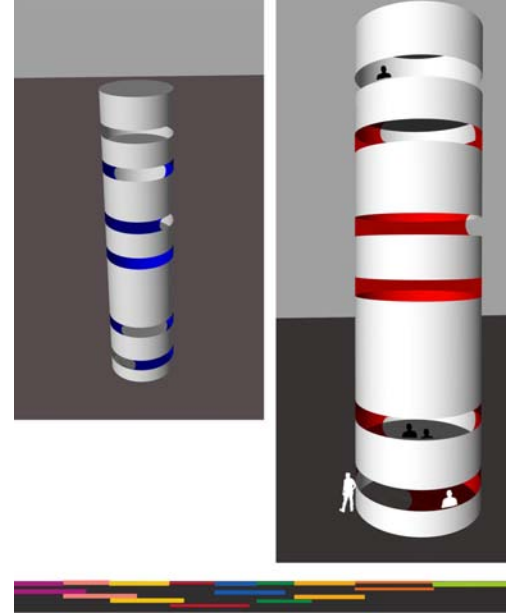
G6 koordinat

Lale Ceylan . İpek Kay .
Çağrı Oğuzalp Coşkun .

Grup; Tepebaşı ve yakın çevresinde dolaşırken algıladığı, çok yakın mesafedeki zaman aralıklarındaki algı farklılıklarını, yakın çevredeki yere ait zihinsel kayıtlardaki farklılıkları, süreksizlikler olarak yorumlamışlardır. Sonradan bu algılarını dur-gör-hisset olarak tanımlayacakları, yer'i anlamaya başladıkları bir başlangıç noktasına taşımışlardır. Sonrasında Yer'in 'başka yerden algılanabilen, ancak yerinden algılanmayan durumlarını nasıl deneyimlenebilir kılarız?' sorusunu sorarak 'koordinat' temasına ulaşmışlardır. Yerde bir koordinat tanımlayarak z ekseninde farklılaşacak bir göz-lük tasarımına yönelmişlerdir.

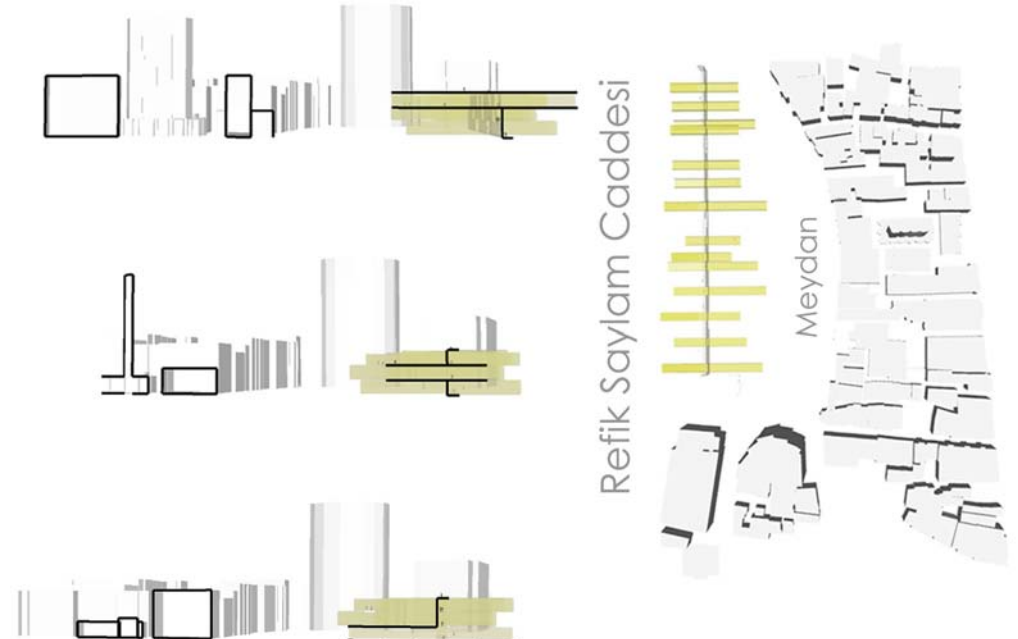
son öneri maketi

G7 kent silüeti

Sevgi Kanak . Elif Gürbüz .
Yavuz Selim Yılmaz .

Grup; Tepebaşı'na bakışlarda özellikle Haliç kıyısındaki sahil şeridi rotasında farkettikleri bir tespitle çalışmaya başladı. Bu tespit; Tepebaşı'daki çalışma adasının sağında ve solunda yer alan bitişik nizamdaki bina cephelerinin iki boyutlu değişmez algısına karşın, bu alanın algısının boşluklu yapısı nedeniyle sürekli değiştiği önermesi üzerine kuruluydu. Önerileri de; 'bu adanın 3 boyutlu algısı, doku sürekliliğinde özelliklerini kaybetmeden nasıl sürdürülebilir?' sorusuna odaklanıyordu. Boşluklu yüzeyini 3 boyutlu olarak çoğaltan, hem silüetten hem de yer'den bu bakışları çoğaltma iddiası taşıyan kent cepheleri önerilerini sundular.

Cansu Demiral .
Dilan Didem İlvan .

G8 geç()git

Grup; Tepebaşı'ndaki çalışmaya insan hareketleri, geçiş-geçicilik-kesişim temaları çerçevesinde yaklaşarak; geçip-gitme arasındaki parantezin nasıl dolabileceğini araştırdı. Alan çevresindeki çizgisel geçiş hareketlerini, yoğunluğa dönüştürerek (insan profilleri, gece-gündüz...) haritalamasını yapan grup, bu durumları süperpoze ederek bu hareketlerin okumaları üzerine uygun noktalara eklenerek saçaklanan, altında karşılaşma olanakları üreten çeper yapılar/strüktürler önermişlerdir.

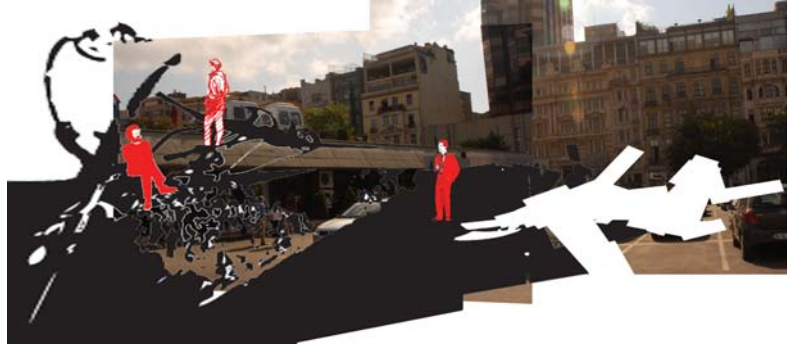
geç(is)
geç(ici)

yaymak---

tırmanma duvarı---
seyir terası

yönlendirici eğik eleman---
müzik

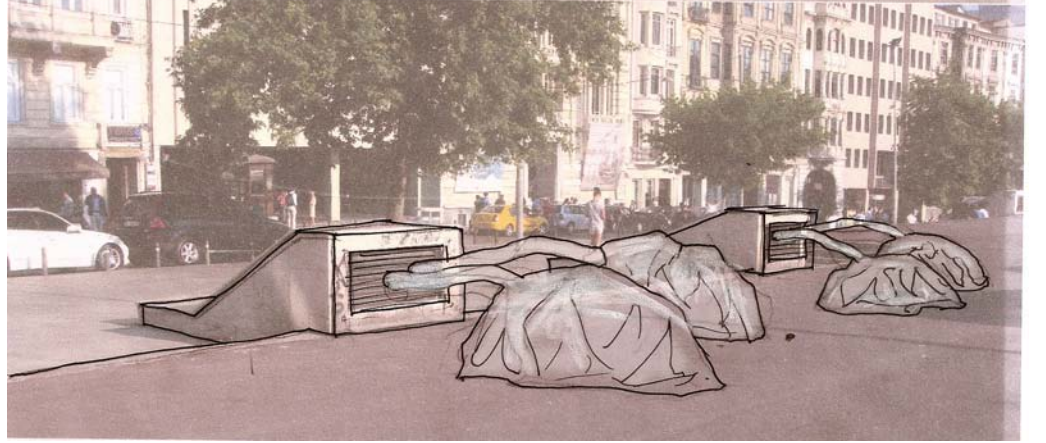
etki yüzeyi---
yazma, çizme

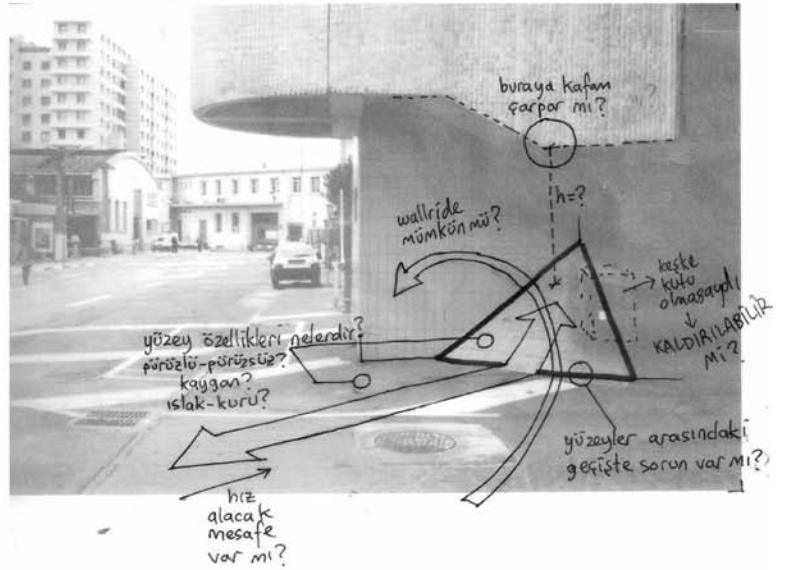
G9 inisiyatif

Onur Tetik .
Sina Özbudun .

Gruptan Onur Tetik'in bir kaykaycı olarak mekanın olanaklarını okumasından yola çıkan, kişisel veya grupların kendi inisiyatifleri ile çevrelerindeki mekanları kullanma ve dönüştürebilme durumlarına uzanan bir sunum izledik. Sivil inisiyatifler, evsizler, anarşist gruplara kadar kent mekanlarının kullanımı üzerine dünyadan çeşitli örnekler sunan grup; mekana farklı müdahale olanaklarını işaret ettiler. İşgal mimarlığı olarak tanımlanabilecek bu yaklaşım için kişisel küçük müdahaleler ile potansiyellerin nasıl arttırılabileceğinin örneklerini sundular. Bu müdahalelerin mimar tarafından tasarlanmasındaki pozisyonel kara deliklere dikkat çekilerek konu, atölye olarak tartışıldı.

yararsal mekan simgesel mekan VAROLUŞSAL MEKAN

BOŞLUK

Bu tema, mevcut 'yer'i boşluk teması çerçevesinde anlamak, tartışmak ve 'yer'in boşluk potansiyellerini görünür kılacak, niteliklerini arttıracak, tasarımsal ve yapısal öneriler geliştirmek üzerine odaklanmıştır.

Tema Sunumu

6 Temmuz 2009
Ahmet Önder

Ahmet Önder'in "Boşluk nedir?" sorusuna cevap olabilecek tanımlamaları ile başlayan sunum; sorular ve bu sorulara eşlik eden görüntüler ile sürdü;

- + Boşluğun derecesi var mıdır?
- + 'Boşluk'u nasıl kavriyoruz?
- + 'Boşluk' hangi boyutları içerir?
- + 'Kentsel boşluk' ile ne anlıyoruz?
- + 'Kentsel boşluklar' hangi ölçeklerde neleri karşılarlar?
- + 'Kent'in boşlukları' tasarım dünyamızda nasıl yer alırlar?
- + Kentsel boşlukların potansiyelleri, içerikleri tasarımsal araçlarla nasıl arttırılır, kente katılır?
- + 'Kentli' için boşluk veya 'kentsel boşluk' neler ifade eder? Bunlar aynı kavramlar mıdır?
- + Kentten bilinen ve iyi kullanılan boşluk örnekleri ve karşılaştırmaları?

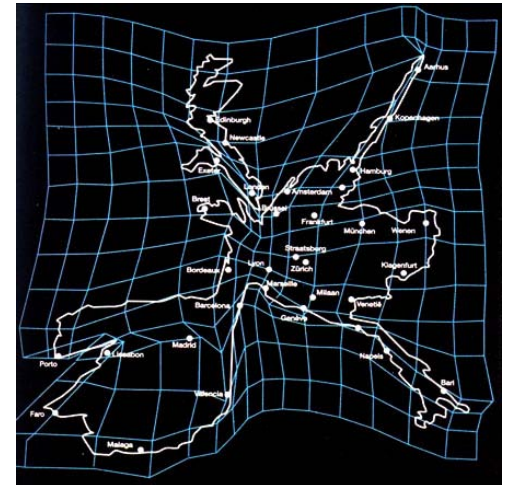
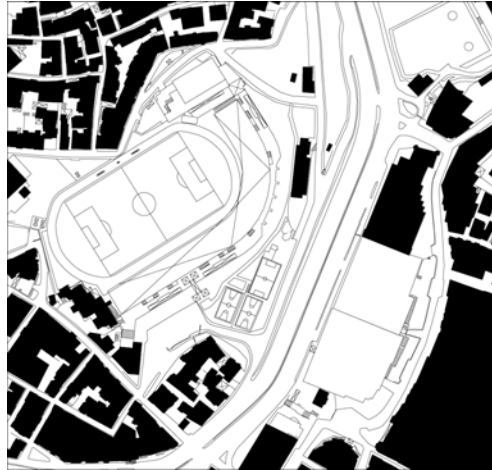
Sunum, bu soruların tüm atölye içinde tartışılması ve boşluk teması boyunca tartışılacak soruların nasıl kavranabileceğine ilişkin bir kavramsal altyapıyı oluşturma çabası ile devam etti.

Ara Sunum

10 Temmuz 2009
Aslihan Şener

Aslihan Şener; 'Mapping' kavramı ve temsil problemleri üzerinden kenti okuyamamak içerikli bu sunumu gerçekleştirdi. Geleneksel kent temsillerinin ve haritalama yöntemlerinin zaman içindeki evrimi ve temsil üzerinden kenti yeniden yapmak üzerine odaklanan sunum, alternatif haritalama yöntemleri üzerinden kente yönelik bir dizi kavramsal inşa modelini tartışmaya açtı.

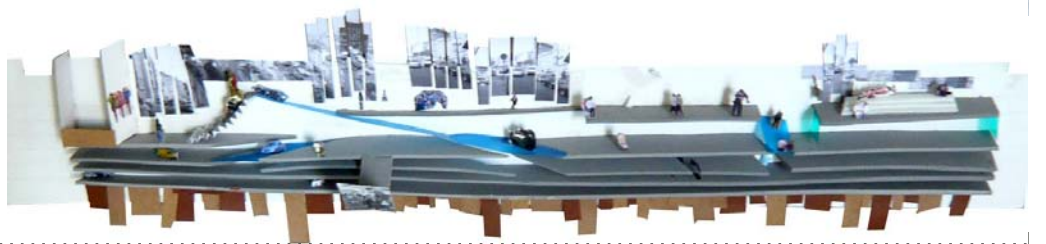
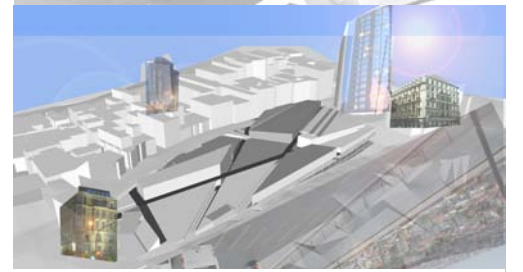
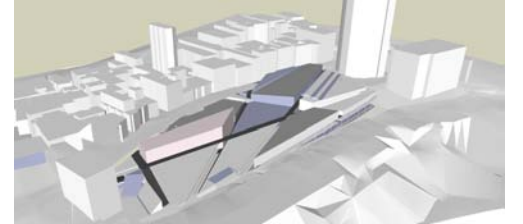
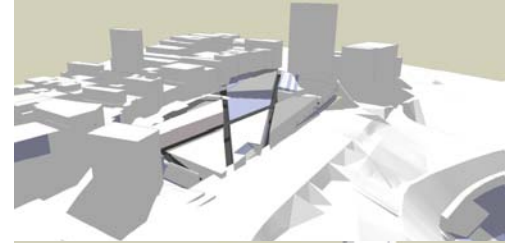
Sunumlar

G1

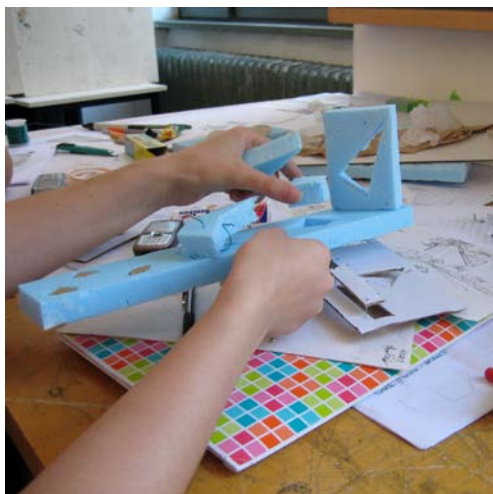
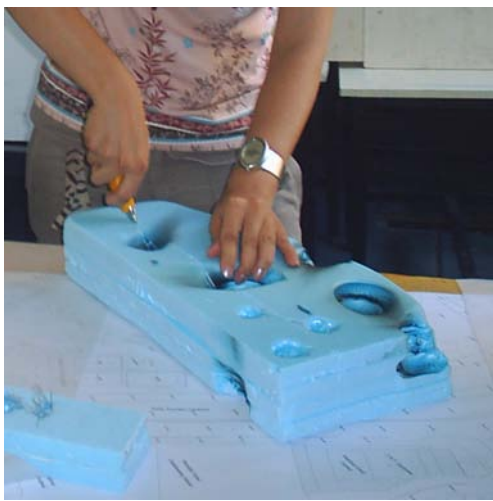
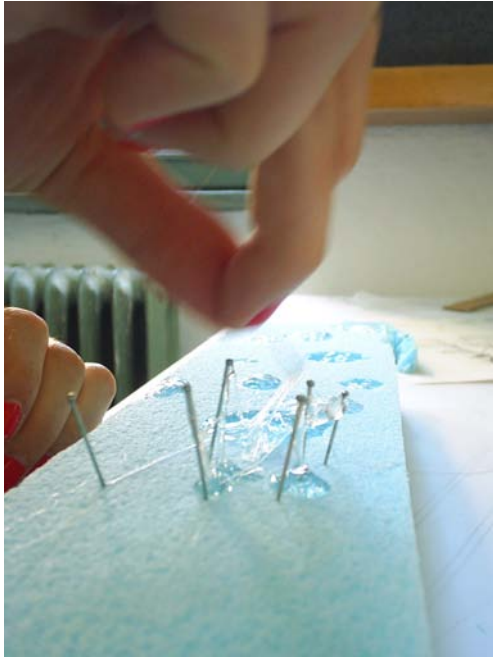
Deniz Önder . Nehir Gümüşlü .
Gamze Öztürk .

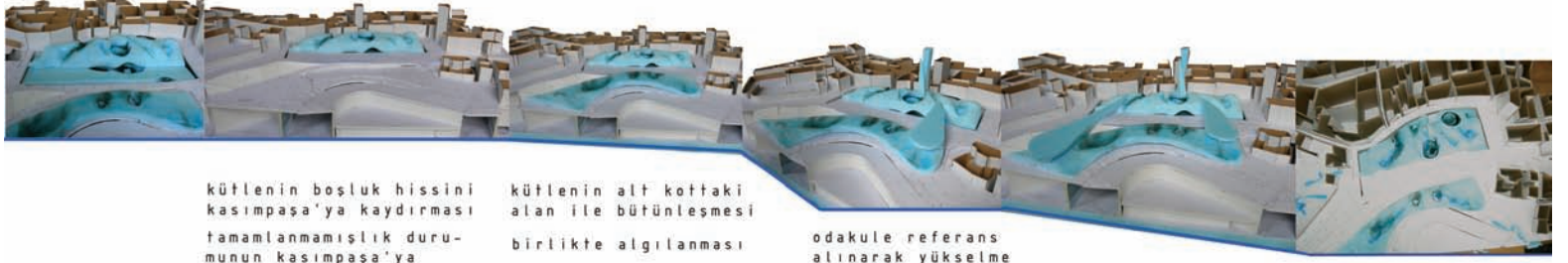
Grup; ilk hafta deneyimlerini rota-his-kavram ağ ilişkileri üzerinden haritalaştırarak ortaklaşan ve ayrışan noktaları, rotalar üzerinden görünür kılmaya çalışan bir mekansal analiz yöntemi üzerine çalışmışlardı.

İkinci hafta buradan ürettikleri birikimleri, boşluk teması çerçevesinde yeniden yorumladılar. Boşluğu; mevcut yapı alanına kesme-boşaltma-ekleme teknikleriyle müdahaleler ederek, kendi rotaları üzerinden yeni kurgular ürettiler. Araç ve yaya rotalarını boşluğun sürekliliği ve şiddeti kavramsallaştırmaları üzerinden ürünleştirmeye çalıştılar.

Atölye

kütlenin boşluk hissini kasımpaşa'ya kaydırması tamamlanmamışlık durumunun kasımpaşa'ya

kütlenin alt kottaki alan ile bütünleşmesi birlikte algılanması

odakule referans alınarak yükselme

eklenen parça ile boşluk algısının konsolosluğa doğru kayması

gelişimini tamamlayan yapı adasının, bu yeniliği diğer yapı adalarına da aktarması// benzeştirmesi// iletmesi

G2

İkbal Eren . Merve Güzel .
Simon Sağlamoğlu .

Grup ilk hafta; Tepebaşı'nın mevcut teraslarının kullanımını tespit ederek bu kullanımların (oturma, geçiş, birikme, toplanma...) izlerinden hareketle, mikro müdahaleler ile bu kullanımları arttırmayı, birleştirici unsurlarla bu izleri çoğaltmayı hedeflemişti.

Başlangıçta, otopark alanının hacminin ne kadar olduğunu matematiksel büyüklükler ve farklı örneklerle karşılaştırmaya çalışarak anlamaya çalıştılar. Bu hacmin İstanbul'daki kentsel karşılıklarını araştırmaya çalıştılar. Konunun kendileri adına, tema çerçevesinde şöyle daraltılmasını kabul ettiler:

"Önceki hafta yaptıkları çalışmadaki yaya izlerini bu haftaya taşınarak, bu boşluğun kentsel bir alan olarak ne olacağına ve nasıl bir müdahale biçimi geliştirilebileceğinin araştırılması."

G3

Elif Erdoğan . Deniz Gezgin .
Gizem Mutlugeldi . Eyüp Özkan .

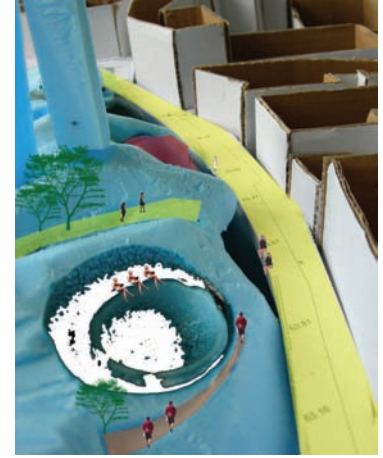
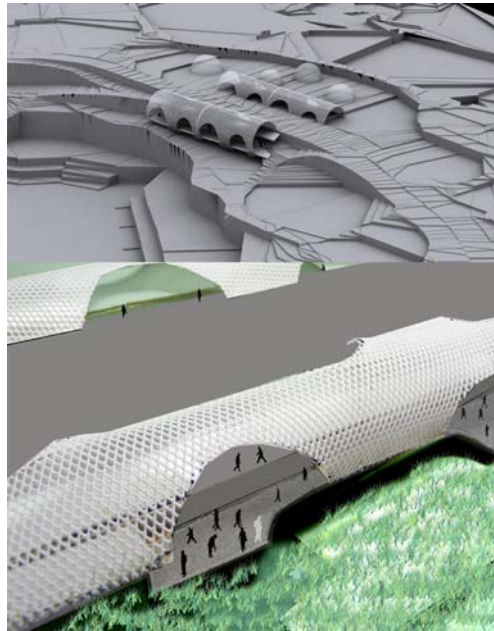
Grup; ilk hafta Tepebaşının, bir meydan olma potansiyelinden yola çıkarak alanı kesitler (Haliç, Karaköy, Taksim) üzerinden inceleyerek, yerin bu kesitteki durumunu sorgulamışlardı. Boşluk temasında bu araştırmaya devam ederek altı araç, üstü yaya olan bir meydan olarak yorumladıkları bu mevcut alanın karakterini bozmadan, yeni bir ele alışla yeniden 3 boyutlu topografik bir yapı olarak meydana üretmeye çalıştılar. Önceki temada kesitlerde sorguladıkları ilişkileri yeniden kurmayı denediler. Alanın Kasımpaşa bağlantısını kesen yolu, aşağıdaki araç meydanının bir parçası yaparak, yukarıda da meydanı da çevre ilişkilerinin hiyerarşisi üzerinden yer yer kılcallaşan, alt-üst meydanın melezlenmesi ile doğan bir meydan yorumu geliştirmeyi denediler.

G4

Zeynep Melike Atay . Elif İşbaşar .
Hande Bilgi Orhan .

Grup; ilk hafta Tepebaşı'nın Kasımpaşa yönündeki iki setli hızlı araç yolunun 'yayalaş-(a)-ma -ma' durumunu mevcut verilerin tespitleri üzerinden okumaya çalışmışlardı. Buradan da hareketle bu setlerin yayalaşma potansiyellerini arttıracak önerilerle, setüstündeki kullanımları beslemeyi, arttırmayı öngörerek bu haftaki boşluk temasına başladılar.

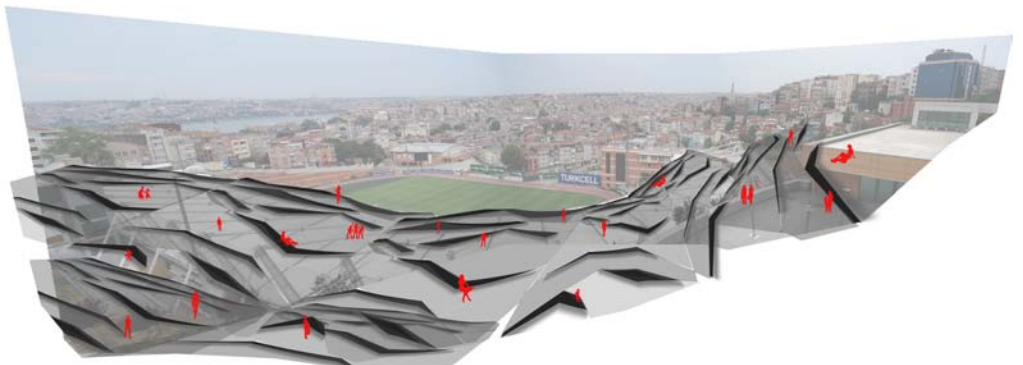
Ele aldıkları yayalaşamayan yolun sınırlarına yapısallıklar öneren ve burada yeni yaya kullanımları önermeye çalışan 3 grup üyesi, bu ilişkileri meydana da taşıyacak kullanımlar önererek 3 bölümlü bir tasarım çalışmasına yönelmişlerdir. Üç kişi ayrı ayrı çalışarak bu bölgelerdeki durumu araştırdı, sonra ortak kararları çerçevesinde birlikte geliştirdiler.

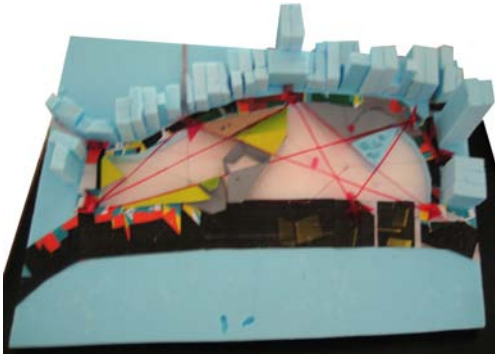

G5

Hülya Oral . Merve Akdağ .
Ayşe Yener .

Tepebaşının farklı boyut ve ölçeklerdeki algı ilişkilerini inceleyerek konuya başlayan grup; mevcut durum, mevcut durumun yokluğu algılarını yakın çevre ölçeğinde ve insan gözü çerçevesinden çoğaltmaya çalışmışlardı. Buradaki çalışmaları boşluk temasına aktaran grup; boşluğu üçüncü boyutta artırma üzerine farklı tekniklerde küçük modeller üretmek çalışmaya başladılar. Modellerden biri üzerinde çalışma tekniklerini geliştirerek, zeminin kitlesel olarak yüzeylerini çoğalttıkları 1/500 ölçekli bir başka model üzerinde kararlarını geliştirdiler.

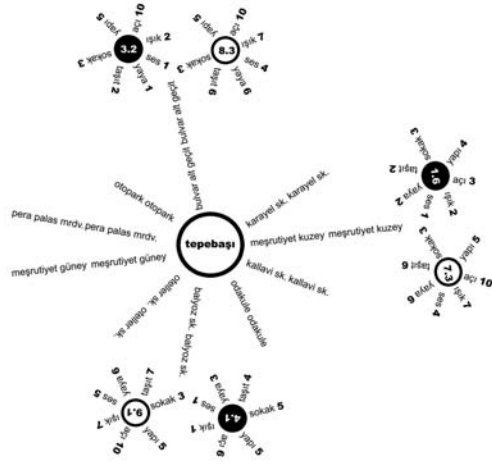

G6

Lale Ceylan . İpek Kay .
Çağrı Oğuzalp Coşkun .

Grup; ilk hafta Tepebaşı ve yakın çevresinde dolaşırken çok yakın mesafedeki zaman aralıklarındaki algı farklılıklarını, yakın çevredeki yere ait zihinsel kayıtlardaki farklılıkları, süreksizlikler olarak yorumlamışlardı.

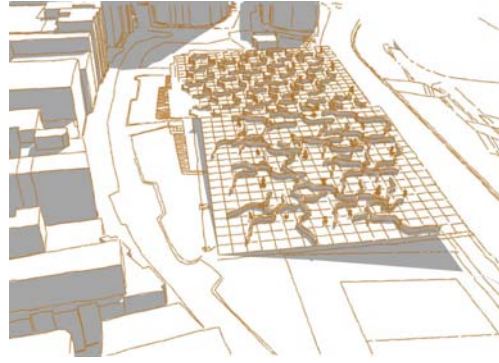

Bu haftaya geçen haftanın ürününden farklı, ancak çıkış olarak benzer bir noktadan hareketle yola çıktılar. Bizim yerdeki boşluk hissine dair algılarımızı, sokak algılarının sürekliliği üzerine kurgulayarak haritalandırmaya çalıştılar. Grafikselsel algı haritaları denemeleri yaparak kendi dertlerine en uygun ifade aracını üretecek metodu araştırdılar. Algı haritalarını ışık, ses, doluluk-boşluk, görme açıları, bina gibi kavramları matematiksel verilere dökmeye başlayarak grafikleştirilmeye çalıştılar. Tüm bu durumları çakıştırarak, 'yer'deki algı uçurumlarını ortadan kaldırmaya yönelik olarak alanda farklı denemeler ürettiler.

G7

Sevgi Kanak .
Yavuz Selim Yılmaz .

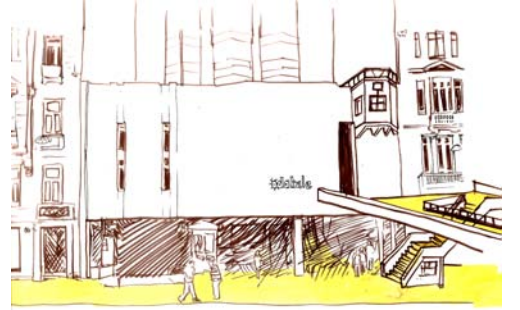
Grup; boşlukta kişilerin buldukları yeri kişiselleştirme araçları üzerinden düşünerek çalışmaya başladı. Başlangıçta, kumsalda birinin sadece havlusunu bırakarak özelleştirebileceği örneği üzerinden hareket ettiler. Bireysel alanları çeşitli şekillerde çoğaltmayı, kişisel niş dokuları üretmeyi denediler. Bu çalışmalarını Boşluk içinde boşluk adını verdikleri alanı Refik Saydam Caddesi'ne bağlayan kotlara yayılacak biçimde 3 boyutlu olarak üretmeyi denediler. Sonra da bu üretilenleri farklı boyutlardaki ve yükseklikteki farklı eylem alanlarına, karşılaşmalara izin veren platformlar dizisi olarak yorumladılar.

G8

Cansu Demiral . Elif Gürbüz .
Dilan Didem İvan .

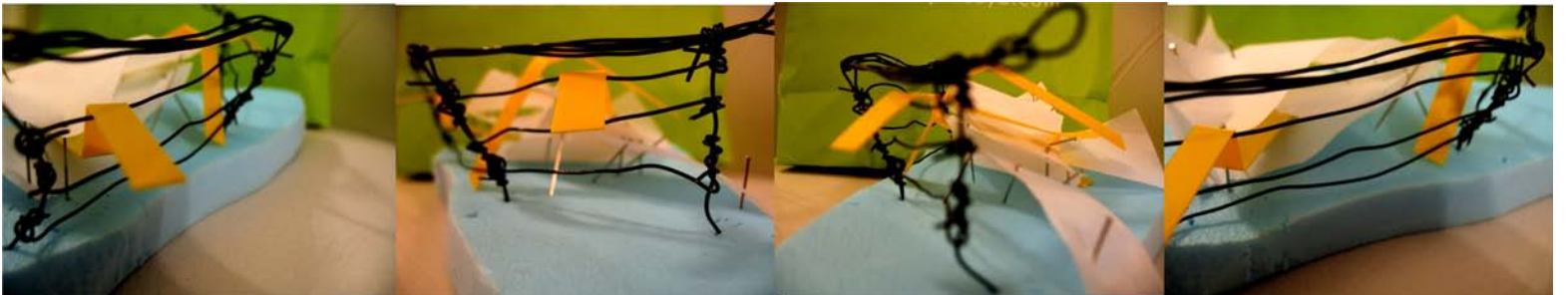
Tema başında hazırladıkları peligon-strafor filmi yapmak istedikleri için güçlü bir başlangıç noktası oluşturdu. Peligon eklendiğinde önce doluluk sonra da boşaltma yaratır. Buradaki temel fikir, eklenen şeyin o yerde bir boşluk üretmesidir. Grup bir hafta boyunca bu fikrin mekansal ve yapısal karşılıklarını kavramlar aracılığı ile araştırdılar.

G9

Onur Tetik .
Sina Özbudun .

Grup, geçen haftaki inisiyatif çalışmasına bu hafta farklı bir ölçekte devam etti. Tepebaşındaki çalışma alanının arkasındaki dokuda var olan, algılanmayan, ulaşılamayan boşlukları araştırarak bu boşluk durumlarının inisiyatif olarak kullanım olanaklarını araştırdılar. Hong kong'da kendi içine doğru büyüyen Kow-loon city'yi örnekler arasında gösteren grup, Beyoğlu İstiklal ve Tepebaşı cephelerinden ve sokak-zemin hareketlerinden algılamadığımız çok sayıda boşluğu belgeleyerek ortaya koymuşlardır. Buradaki boşlukların kullanım olanaklarının artmasının Tepebaşı'ndaki alandaki boşluğun potansiyellerinin artması olarak yorumlandığı öneri zemin üzerinden kavranan kenti okumak için de yeni bir olanak sunmaktadır.

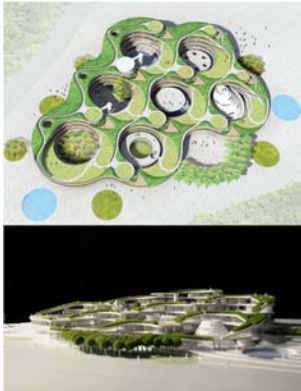
YOĞUNLUK

Bu tema, mevcut 'yer'i yoğunluk teması çerçevesinde anlamak, tartışmak ve 'yer'in üzerinde taşıyabileceği 'maksimum' yoğunluğu araştırarak bir 'yapı' üretmek üzerine odaklanmıştır.

Gündelik pratiklerde; kentsel alanlar, parsellere indirgenip koşulları emsallerle, taks, kaks gibi yapılaşma koşulları ile önümüze konmaktadır. Mimarlar da çoğu kez bu koşulların nedenselliklerini çok fazla sorgulamadan, kendilerine sunulan programları o koşullara uyarlayan binalar inşa ederler. Hem bu süreçlerin edilgen ilişkilerini sorgulamak, hem de koşulları yer'i anlayarak ideal yapısalıklar içindeki olabirliklerin sınırlarını nasıl keşfedebileceğimizi araştırmak bu temanın temel sorularını oluşturacaktır.

Önceki temalarda daha çok zeminden türeyen kentli kullanımların ve kamusal kullanımların sürekliliği bu temada başka bir boyuta taşınacak, insan kullanımları kadar çevrenin fiziki oluşumları, tarihsellikleri ve dayatmaları birer veri olarak yorumlanmak durumunda kalacaktır. Bu yer'e ait İstanbul ölçeğindeki okumalardan yakın çevre okumalarına kadar biriktirilen farklı ölçeklerdeki bilgilerin bu sorgulamaların bir parçası olması beklenmektedir.

- + 'Yoğunluk' tan ne anlıyoruz?
- + Bir yer'i yoğunlaştıran şeyler nelerdir?
- + 'Yoğunluk' kavramı kent ve mekanda nasıl karşılıklar buluyor?
- + Bunlar bir 'yapı' tasarımında nasıl vucut bulurlar?
- + 'Yapı' dan ne anlıyoruz?
- + 'Nasıl' bir yapı inşa ederiz?
- + 'Yapısal yoğunluk ile yoğunluğun yapısalılığı arasındaki farklar nelerdir?

Tema Sunumu

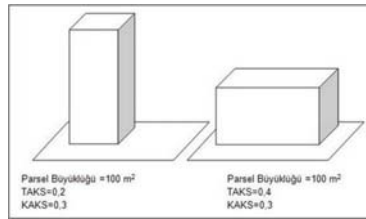
13 Temmuz 2009
Hayriye Sözen

Yürütücü, yoğunluk tanımına, geçen bir hafta boyunca üzerinde konuşulan boşluk-doluluk kavramlarıyla başladı ve yoğun sıfatının tanımını doluluktan ayırmaya çalıştı.

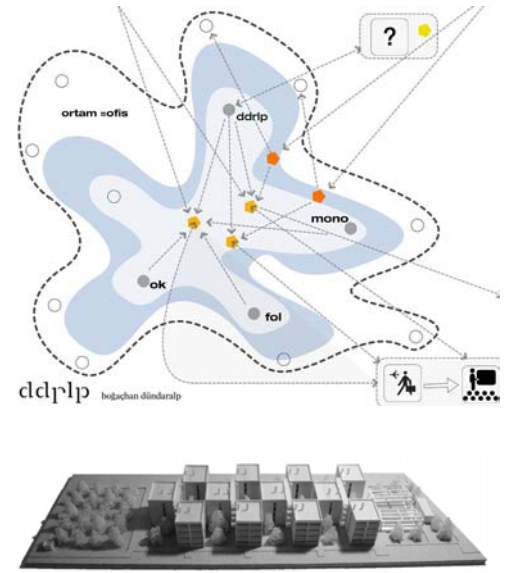
Yoğunluk teriminin mimari dilde ifadesini bulan TAKS ve KAKS uygulamalarını tartışmaya açtı.

Sunumda ayrıca Çin'deki Huaxi kent merkezi için yapılan davetli yarışmanın deneysel araştırması üzerinden soru-yöntem-sonuç'a dayalı yeni bir tartışma alanı açarak, mimarların yoğunluk problemlerine yaklaşımlarını sundu.

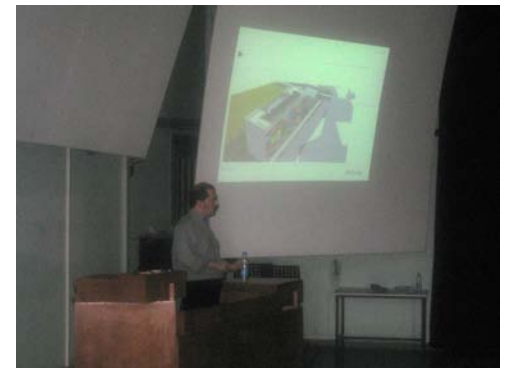

Ara Sunum

13 Temmuz 2009
Boğaçhan Dündaralp

Boğaçhan Dündaralp sunumuna ofis yönetimlerini, çalışma biçimlerini ve çalışma alanlarını açıklamakla başladı. Çalışma alanı olarak profesyonel mimari pratik dışında, akademik mimarlık dünyası, güncel sanat, yazın dünyası, mimarlık medyası, sivil inisiyatif girişimleri gibi alanlar belirlediğini belirtti. Daha sonra projelerinde karşılaştığı sorunlara karşı (imar durumu, talepler, arazi koşulları...) nasıl tasarım stratejileri geliştirmeye çalıştığını, bu stratejilerin nasıl çalıştığını ve nasıl sonuçlar ürettiğini anlattı.

Atölye

Genel olarak, ürettikçe ve konuştuğça olumlu artan bir grafik içindeyiz. Ancak henüz tam randımanlı ve uyumlu bir kondisyona ulaşamadık. Her grup ve katılımcı kendi içinde ayrı bir gelişme eğrisi izliyor. Sıcaklarla boğuşurken bizi bir arada tutan yoğunluk ve heyecanın sürekliliği hepimiz adına iyi bir motivasyon oluşturuyor. Geçen sürede birbirimizi daha iyi tanımaya, anlamaya başladık.

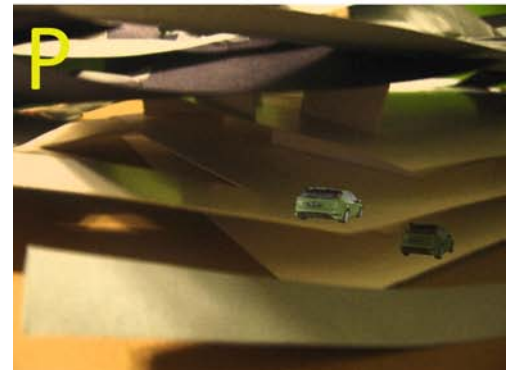
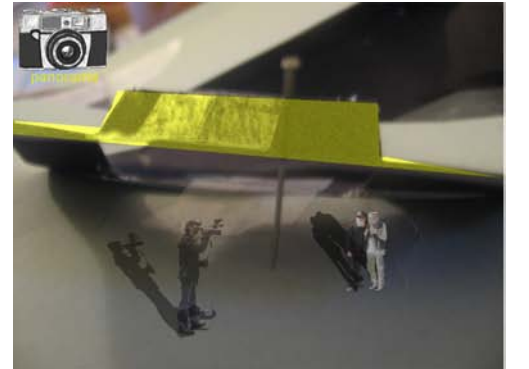
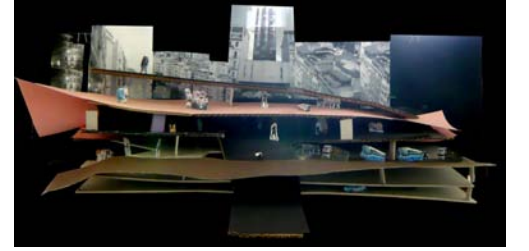
Önümüzdeki iki haftada grup içi ve gruplar arası paylaşmanın daha çok artacağına inancım yüksek. Bizi bir arada tutan ortamımızın enerjisinin, üreteceğimiz yeni tartışma konuları ile daha zenginleşeceğine ve bizleri beslemeye devam edeceğine inanıyorum.

Sunumlar

G1

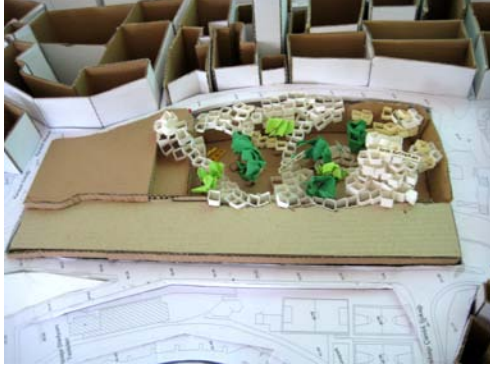
Deniz Önder . Nehir Gümüşlü .
Gamze Öztürk . Sevgi Kanak .

Temayı mevcut zemin altındaki araç ve yaya hareketleri ile olası zemin üstü programlarının iç içe geçirilmesi ve yeni programlarla yoğunluğun artırılması olarak yorumladılar.

G2

İkbal Eren . Merve Güzel .
Simon Sağlamoğlu .

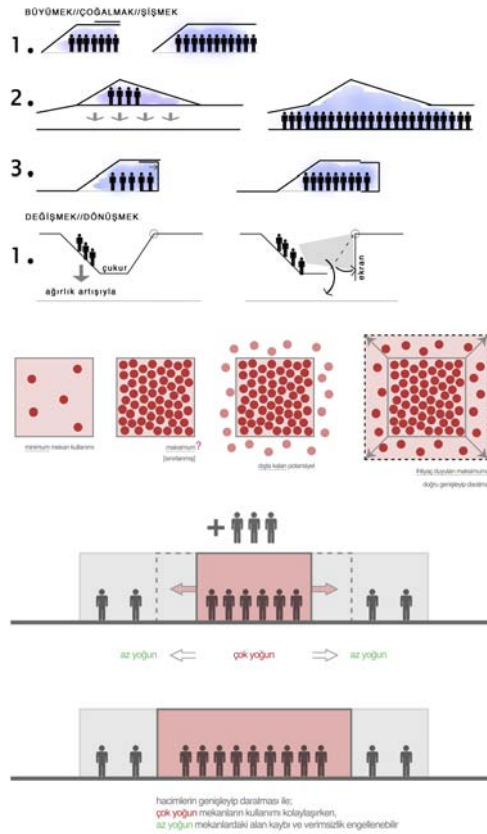
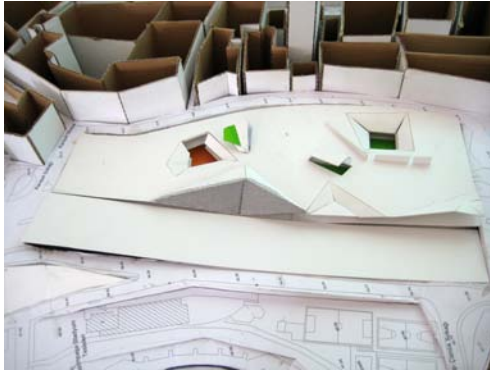

İlk iki hafta içinde geliştirdikleri ürüne devam eden grup, mevcut yapının ortadan kalkması ile oluşan boşluğun bir doku üreterek, kamusal mekân kullanımı olarak yoğunluğunun maksimuma nasıl taşınabileceği sorusunu sordular.

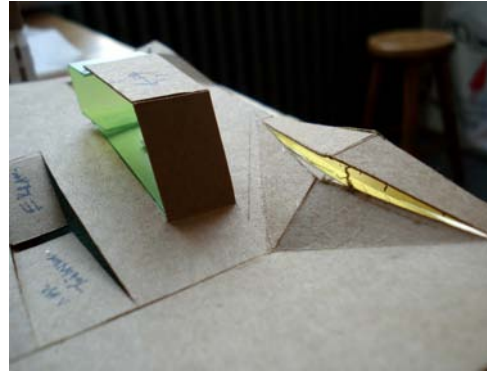
G3

Elif Erdoğan . Deniz Gezgin .
Gizem Mutlugeldi . Eyüp Özkan .

'Mevcut zemin ilişkileri ve yaya hareketleri içinde yoğunluklarına göre dönüşen, sınırlarını değiştirebilen mekanlar üretilebilir mi?' Bu soruya odaklandılar. Az yoğun ortamdan çok yoğun ortama geçişte insan hareketlerinin sürekli kendine yeni sınırlar oluşturabileceğini örnekleyerek çalışmalarına başladılar. Büyümek,

çoğalmak, şişmek, değişmek, dönüşmek üzerine modellerle çalışmaya devam ettiler. Sınır değiştirme durumuna ve değişen programlara ilişkin mekânsal olanakları diyagramlarla sundular.

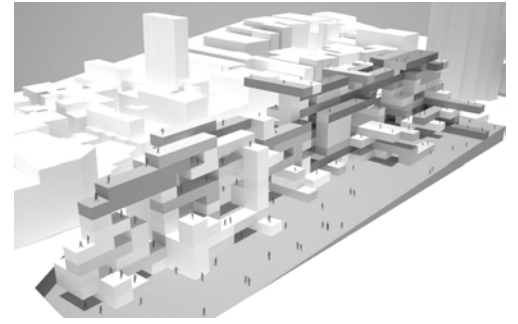
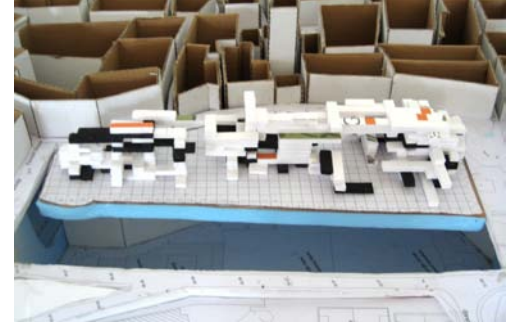

G4/1

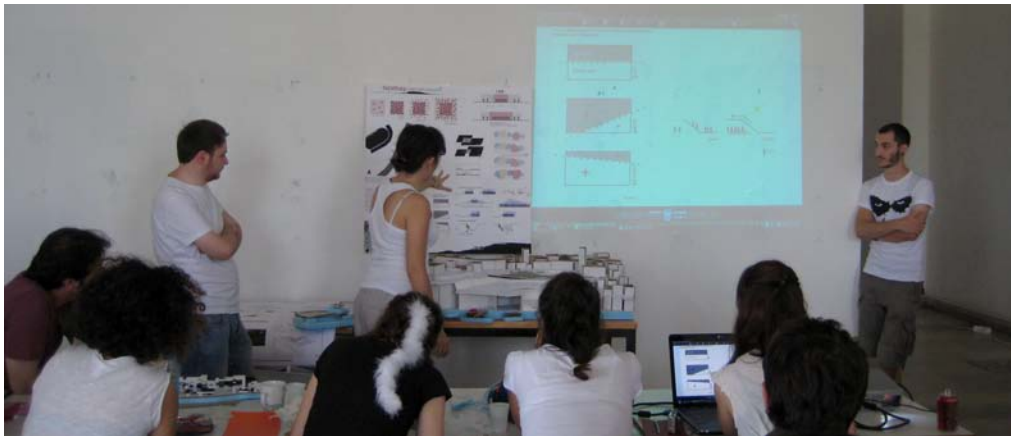
Zeynep Melike Atay .
Elif İşbaşı .

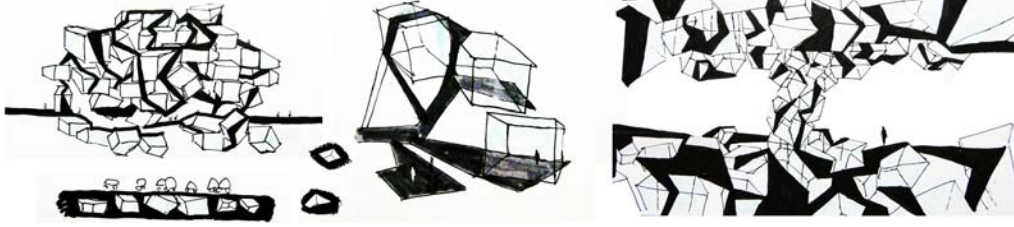
Kendi içinde iki gruba ayrılan grup üyeleri temelde ortak olan duruma iki farklı yaklaşım ürettiler.

'Yer'de oluşacak maksimum yoğunluklu hacmin, insan ve boşluk yoğunluklarının yapısal karşılıklarını araştırdılar.

Farklı tiplerde hacimsel yoğunluklar üreten, modüller oluşturan grup, maketlerle çalışarak 2 temel öneriye odaklandı. Zemindeki olması gerekli boşluğa göre zemini maksimum kullanarak yukarıya doğru yoğunlaşan, yoğunlaşırken de komşu çeperlerdeki programlara göre kendini boşaltan, konsol ve birleşimlere göre strüktürel olarak sınırların bittiği noktada yüksekliğini de maksimumlaştıran yapısal bir öneri sundular.

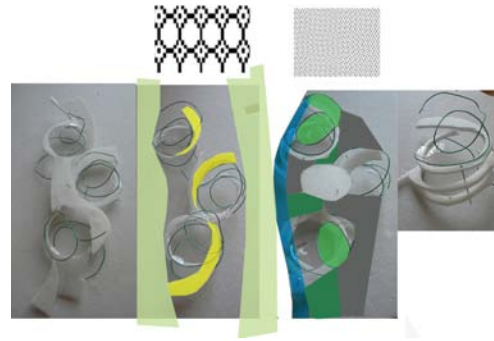
G4/2

Hande Bilgi Orhan .

Hande; Elif ve Melike'nin yaptığı çalışmayı ('yer'de oluşacak maksimum yoğunluklu hacim, insan ve boşluk yoğunluklarını yapısal karşılıklarının araştırılması...) yığılma kurgusu içinde yorumladı.

Hande, bir yığılma maketi kurgusu ile başladığı çalışmayı, önce görünür kıldı sonra da adım adım görüşler, bakışlar, yığılmanın hacim ilişkileri, yollar, yaya hareketleri, strüktür gibi bağlamlarda görselleştirerek yoğunluklarını tartıştı. Sadece fiziksel sınırlarla değil, ışık, gölge gibi faktörleri de dahil etmesi önemliydi. Sonra bunları başka modellere taşıyarak çalışması, düşünce, eskiz ve maket gibi çalışmalarını verimli kullanması, ifadeli bir çalışma ortaya çıkardı.

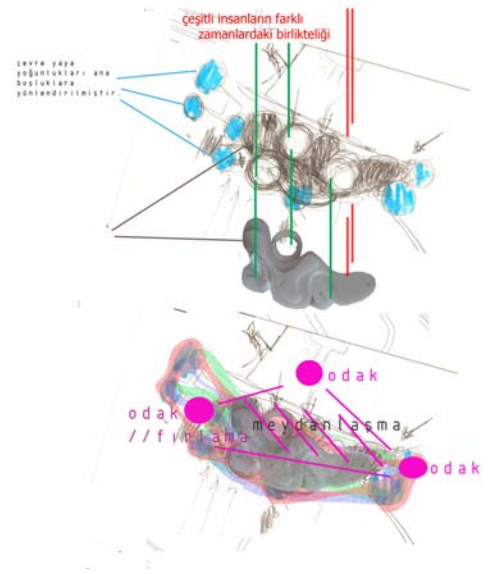
Mevcut dokuyu doluluk boşluklar üzerinden okuyan ve ona matematiksel değer atayan bir program buldular. Bu değeri karşılayan strüktürel ve programatik ilişkileri bir doku olarak kendi yapılarına adapte etmeye çalıştılar. Önceki temaya ait tartışmada eleştirilen mekansal kullanımları geliştirerek, yapısal farklı modeller ile önerdikleri dokusal yapının bütünlüğünü araştırdılar.

G5

Hülya Oral . Merve Akdağ .
Ayşe Yener .

Grup geçen hafta sundukları öneriyi geliştirerek, buradaki yapısalıkları çevre doku yoğunlukları üzerinden inceleyerek yer'e ait maksimum yapısal yoğunluğu, tespit etti ve kendi yapısalıklarına taşımaya çalıştı. Mevcut çevredeki dokunun derecesi bu bölgenin olabileceği maksimum dokudur argümanını ortaya atarak temayı yorumladılar.

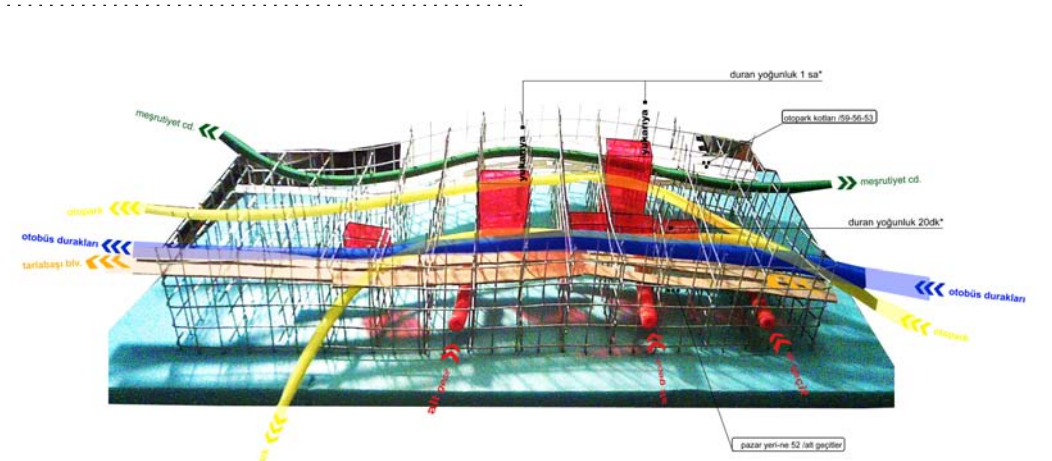
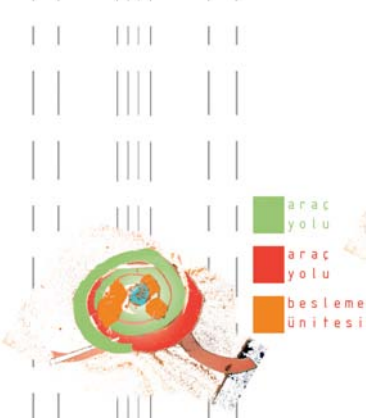
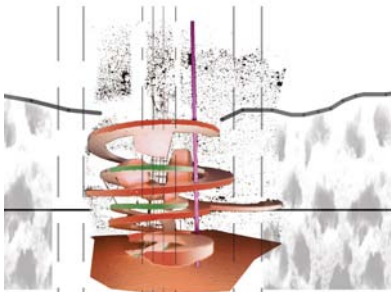

G6

Lale Ceylan . Çağrı Coşkun .
İpek Kay . Zeynep Velidedeoğlu .

Tepebaşını hareketli yoğunluk, durağan yoğunluk üzerinden araştıran grup, hareketli yoğunluğun maksimize edildiği, durağan yoğunluğun da hareketli yoğunluğu beslediği bir transfer/hareket merkezi üretmeye çalıştı.

Hareketli yoğunluk, durağan yoğunluk durumlarını analiz eden grup, modeller, kesitler üzerinden program ilişkilerine kadar varan bir süreç değerlendirmesi sundu.

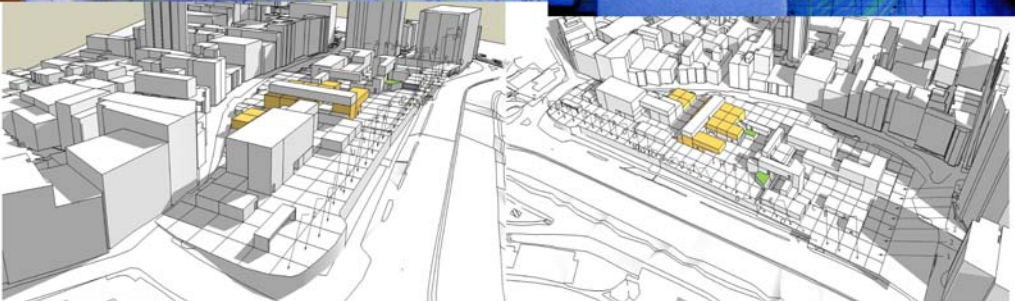
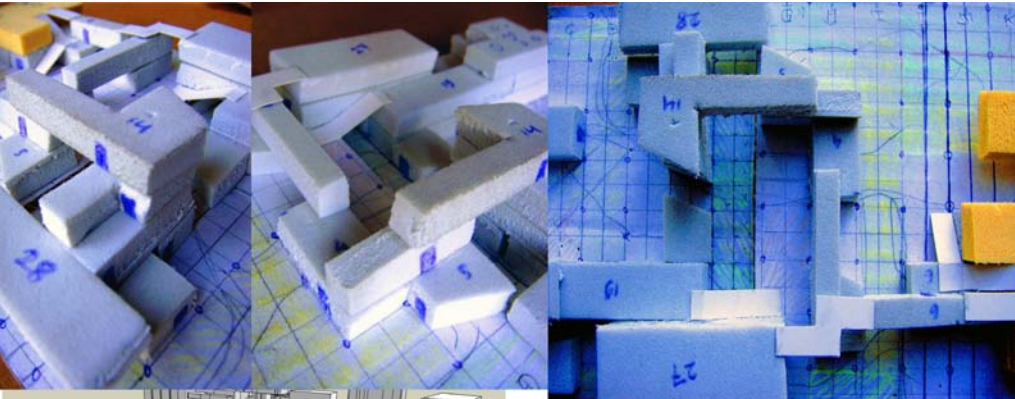
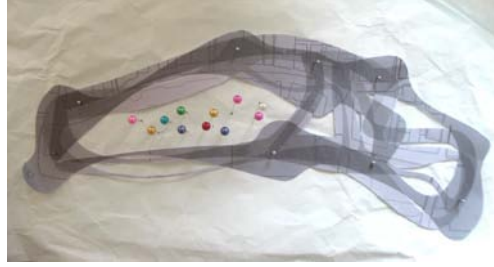

G8

*Cansu Demiral . Elif Gürbüz .
Dilan Didem İlvan .*

Grup, 'insan hareketlerinin ve kullanımlarının yoğunluklarına göre zaman içinde dönüşen, deforme olarak yeni ilişkiler üreten bir zemin nasıl olabilir?' sorusuna yanıt oluşturmaya çalıştı.

G9

*Onur Tetik . Sina Özbudun .
Yavuz Selim Yılmaz .*

İki temadır inisiyatif üzerine çalışan grup, bu temada farklı açılardan denemeler üretmek kendini konumlandırmaya çalıştı. Ana fikirleri 'kendi yoğunluğunu ve sınırlarını kendi belirleyen bir ilişkiler modeli kurulabilir mi?' sorusuna odaklandı.

Sürece nasıl başladıklarını ve nasıl çalışmalarla durumu tartıştıklarını anlatan grup, son geldikleri noktayı vardıkları bir durum olarak değil, soruları için araştırdıkları bir durum olarak anlattılar. Grup, kent zeminini bir grid olarak kodlayarak, kendi aralarında tartışarak, kendilerini modeldeki aktörler olarak belirleyerek nasıl ürettiklerini anlattılar.

PROGRAM

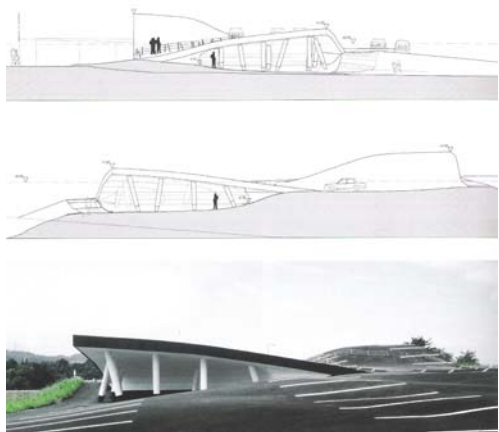
Bu tema, mevcut 'yer'i program teması çerçevesinde anlamak, tartışmak ve 'yer'in program potansiyellerini görünür kılacak, niteliklerini arttıracak, tasarımsal ve yapısal öneriler geliştirmek üzerine odaklanmıştır.

Gruplar; önceki temalarda yaptıkları çalışmalarından oluşturdukları birikimleri dönüştürerek bu temada araştırabileceklerdir. Program teması, bu yaklaşımların dışında o 'yer' in sadece 'program' ilişkilerinden üretilebilecek bir 'başlangıç' noktası da içermektedir.

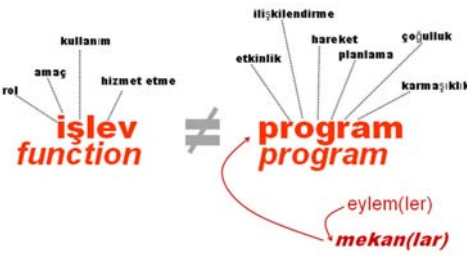
Louis Kahn'ın sözünü ödünç alarak kullanalım ve bu tema için yeniden soralım; "o 'yer' ne olmak ister?"

Makro ölçekte kente bakışlarla yorumlanmaya açık olan bu tema; grupların önceki temalarda bir şekilde ele aldıkları 'programatik' ilişkileri farklı ölçeklerde, 'yer'in farklı yüzleri ile araştırmayı hedefliyor. Yer'e ait önerilerimizin başlangıç noktası 'program' olsa, ürünlerimiz ve tasarım süreçlerimiz nasıl biçimlenir?

- + 'Program' dediğimizde ne anlıyoruz?
- + 'Fonksiyon, İşlev, Program' arasındaki kavrayış farkları nerelerdedir?
- + 'Program'ı nasıl deneyimliyoruz?
- + Bir yerin programını hangi ölçeklerdeki deneyimlerle nasıl kavrarız?
- + Bir 'yer'in hangi programlara sahip olabileceği, kentsel okumalar yapılarak kavranabilir mi?
- + 'Yer - Mekan - Program' ilişkilerini nasıl üretiriz?
- + 'Beden - Ortam - Nesne - Mekan' ilişkilerini nasıl üretiriz?

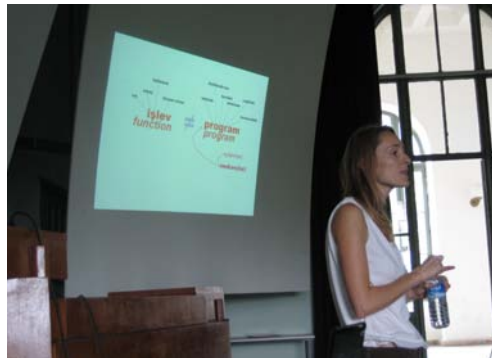

Tema Sunumu

20 Temmuz 2009
Ceren Balkır

İşlev (function), program ve iş tanımı (brief) kavramlarının aralarındaki farkın irdelenmesi ile başlayan sunum, uluslararası ortamlarda uygulanmış pek çok örneğin sunumu ile 'program' temasını sorguladı. Sunum ayrıca, kullanım ve amaçtan, durum ve eyleme kayan bugünün mekan-program anlayışının, mimarın önündeki verileri sorgulaması ve alternatiflerini üretmesiyle nasıl program çeşitliliği üretebileceğine yönelik verimli bir tartışmanın da altyapsını oluşturdu.

Ara Sunumlar

20 Temmuz 2009
Boğaçhan Dündaralp

Boğaçhan Dündaralp, kentin sunduğu potansiyeller ve yeni ilişki biçimlerinin araştırılmasına dayalı araştırma projelerini, müşterisiz mimarlık çalışmalarını anlattı. Program teması ile paralel olarak gündelik hayatımızda var olan programların başka türlü halleri üzerine bir fikir harmanlaması üretmeye çalıştı.

22 Temmuz 2009
Burak Altınışık

Mikro Kamusal Ara(-lık) / Micro Public Space Sunumu

Atelier Bow-Wow ve işleri üzerinden ilerleyen sunumda, sunucu "Kamusal Aralık" kriterlerini 8 başlık altında anlattı: Katılım/iştirak, paylaşılan alan, küçük, bireysel, yer tutma, mekan pratiği eylemsellik, raslantısal, estetikten çok programatik. Atelier Bow-Wow projeleri üzerinden bu kriterlerin tanımlanması ve tartışılması ile sunum sona erdi.

Atölye

Bu hafta önce koridora yaptıklarımızı taşıdık...(önceki temalara ait) çalışmalarımızı bir sergiye dönüştürdük...
Sonra da önceki temalarda tek tük kendimizi koridora atma hallerimiz T3'ün son gününde nihayet tamamıyla koridora taşınmaya dönüşebildi. Bu program kendiliğinden zamanla birikerek oluştu.

Sunumlar

Sunumlarımızı, okulda daha önce bu amaçla kullanılmamış olan 109'un önüne ve merdivenlere taşıyarak, temaya uygun bir biçimde tartışma-sunum için yer'e ait yeni bir program ürettik.

G1

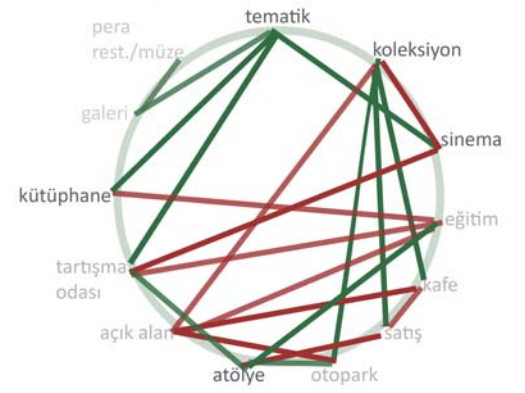
Deniz Önder . Nehir Gümüşlü .
Gamze Öztürk . Sevgi Kanak .

Grup, 'kent müzesi' olarak belirledikleri üst başlık altında işlev gruplarını ve ilişkilerinden üreyebilecek programları araştırdılar.

Programlaşmalar ve tematik senaryolardan yola çıkarak, programların üretilebileceği işlevler ile bunların grup ilişkilerini diyagramlar üzerinden üretmeye çalışan grup; işlevleri iç içe, yan yana, ayrı kategoriler olarak ilişkilendirmeye çalıştılar. İlk temadan taşıdıkları rotalar ve ürettikleri yapısal ilişkileri bu temada da bir dil

mekansal olarak

mutualizm iç içe
komansalizm yan yana
nötralizm uzak

olarak ele alan grup, program ilişkilerine yakın çevre programlarını da ekleyerek, kent müzesinin nasıl tematik programlar üretebileceğini, bunları nasıl kişisel rotalara dönüştürebileceğini anlattılar.

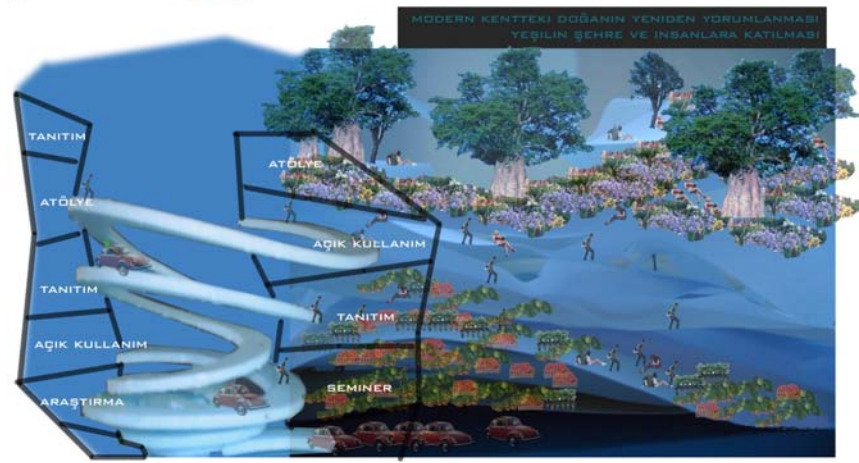
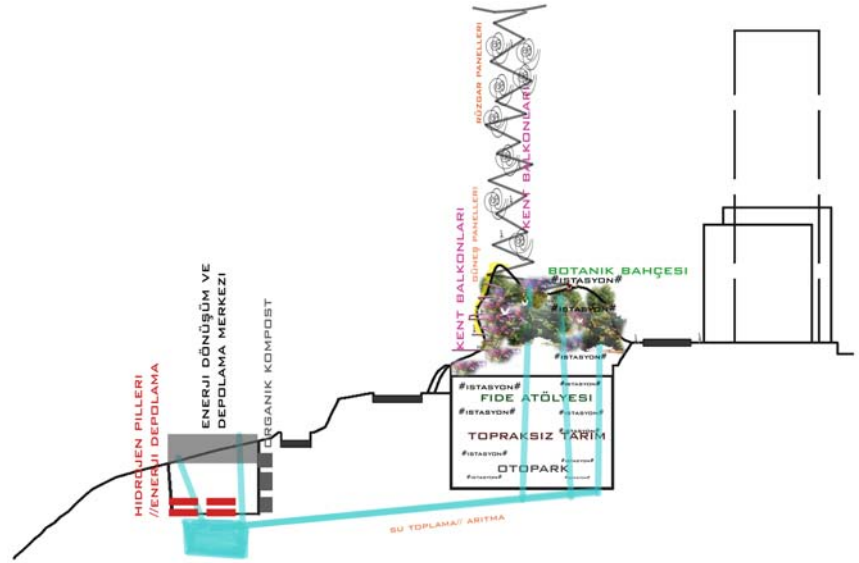

G5

Merve Akdağ .
İkbal Eren .

Grup kentin bu bölgesinin 'yeşil' eksikliğini nasıl karşılayacaklarını ve bir ortam olarak nasıl bir üretim merkezine dönüşebileceğini araştırdı.

Atık yönetiminden, topraksız organik tarım'a, botanik parktan, önceki temadaki transfer merkezlerini kuleleştirdikleri yeşil kent balkonlarına kadar taşınan bir üretim merkezi önerisi geliştirdiler.

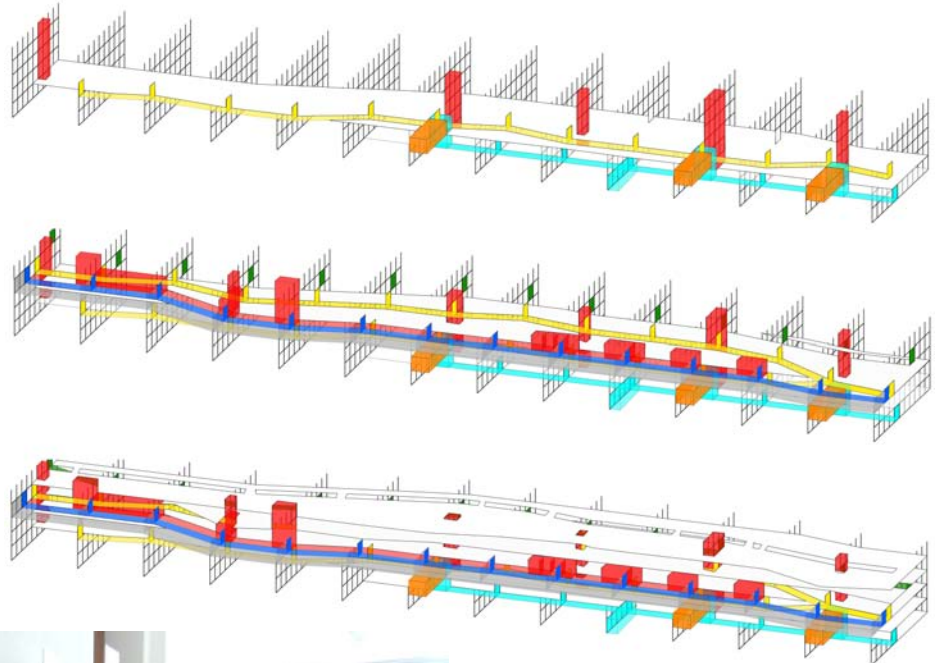

G6

Lale Ceylan . Çağrı Coşkun .
İpek Kay . Simon Sağlamoğlu .

Önceki temada geliştirdikleri istasyon, transfer noktasını Dur+ak olarak yeniden tanımlayarak eylemlerin program olasılıklarını araştırdılar.

Önceki temada hareketli ve durağan yoğunluk olarak tarif ettikleri eylem alanlarını, kablolu ve kablosuz eylemler olarak tanımladılar. Tanımlarında kablolu eylemler harekete takılan kısa süreli olarak bu eylemleri destekleyen mekânları tarif etmediği, kablosuz eylemler de zamanı esnek kullanılan ve bu hareketten bağımsız mekânları tarif etmediği için.

G7

Sina Özbudun . Mustafa Küstür .
Hülya Oral . Nehir Gümüşlü .

Yer'in program teması üzerinden yorumlanmasını grup; kamusal, yarı kamusal, özelleşen mekânların etkileşiminin Tepebaşı ölçeğinde nasıl programlar üretebileceğini araştırdılar.

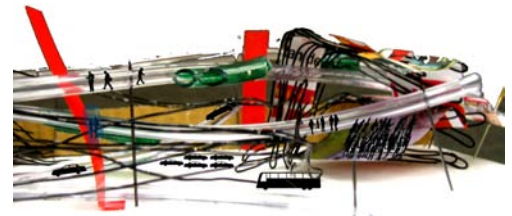
Sürece dinlenme-eylem-ölçek-program mikro ilişkilerin nasıl bir arada olabileceği üzerine bir başlangıç yapan grup, yakın çevredeki mikro ölçekli etkileşimlerden, sokak yapısına kadar bu mikro eylemlerin biraradalığını araştırdı. Sonra zeminde kamusal, yarı kamusal, özelleşen (araç-yaya) ilişkisini karavan-çadır gibi barınma ilişkileri ile üretme noktasına taşıdı. Buradaki etkileşimi artırma üzerine bir kesit çalışması üzerinde hem fikir olan grup, Tepebaşı'ndaki zemin sürekliliğini kamusallaştırıp, özelleşen barınma ünitelerini barındıracak bir örtü ile oluşacak ilişkileri tartıştı. Örtünün kamusal zeminden koptukça, yer'e ait ölçek ilişkilerinin ve etkileşim alanının artıp artmadığını tartışan grup, farklı ölçeklerdeki maketlerle araştırmalarını sürdürdüler.

G8

Cansu Demiral . Elif Gürbüz .
Dilan Didem İlvan .

Grup, alanın hareketli kullanım yoğunluğunun bir biriktirme alanı olarak nasıl programlaşabileceğini, arşiv teması üzerinden tartışmaya çalıştılar.

Bu alandaki özelleşen ve ortak kullanılan mekânların biriktirme türlerini ve nesnelere (gazete, fanzin, bilet, dergi...vs) örnekleyen grup, arşivi bu ilişkilerden türeyen bir yapı olarak öngördü. Birikmenin görünür olduğu, taşındığı bir tüp ile bu mekânları birbirine bağladılar.

G9

Onur Tetik .
Yavuz Selim Yılmaz .

Yer'in program teması üzerinden yorumlanmasını grup; 'otonom program' çerçevesinde yorumlamaya çalıştı.

İlk iki temadaki inisiyatif temasına geri dönen grup, daha mikro müdahale ölçeklerinden buradaki ölçeğe taşındığında

neler olabilir sorusuna odaklandı. Doğadaki evrimleşme ve türlerin hayattaki varoluş serüveninden, mevcut sistemler ve otoriter yönetimlerin ortadan kaldırdığı ilişkileri özetleyerek, bu alan için 'katılımcı bir modelle yapı nasıl üretilir'i sorguladıklarından bahsettiler.

İKON

Tepebaşı, kent ölçeğinde bakıldığında; 'yer'e ait üretilebilecek ayrıcalıklı bakışlara 'ikon' bağlamında tartışabileceğimiz bir imkan sunar. Kent ve kent yaşantısına dair zihinlerde oluşacak 'imgelem'ler ve 'temsiliyet'lerin bir uç ifadesidir: 'ikon'

Belki de önceki temalarda olmadığı kadar mimarın kendi imgelemleri ve pozisyonları arasındaki hesaplaşmaları içereceğine inandığımız bu süreç; çok mesafeli yaklaştığımız 'ikon' kavramını hayatımızdaki öcülerden çıkarmak, onunla hesaplaşmak için bir fırsat olarak görülebilir.

Farklı temalar aracılığı ile zihinlerde yer eden tanımları 'tepebaşı' ve 'mimarlık üretimleri' üzerinden yeniden kurmaya çalıştığımız atölye çalışmamız; daha önce tanımlamaktan çok üretimlerimizde uzak durduğumuz bir kavram olarak tarafımızdan hesaplaşmayı beklemektedir. Tema, 4 hafta sonundaki birikimlerimiz ve çabalarımızın evrildiği noktayı görmek açısından da hepimiz adına heyecanlı bir son hafta kapanışı vaad etmektedir.

- + Neden böyle bir tema konusu vermiş olabilirler ki?
- + 'İkon' da ne ola ki?
- + Tepebaşının 'ikon' ile ne alakası var?
- + 'İkon'la neden hesaplaşmalıyım ki?
- + 'İkon' mu yapmamı istiyorlar?
- + 'İkon' yapılabilir bir şey mi?
- + 'İkon' bir tasarım hedefi olabilir mi ki?
- + 'Tasarımın ikonlaşması' hayatımızı nasıl etkiler?
- + 'İkon' tasarımın içeriğini boşaltır mı? Yoksa onu var mı eder?
- + 'İkon' yoksa zaman içinde oluşan bir durum mudur?

Tema Sunumu

27 Temmuz 2009
Mert Eyiler, Sinan Omacan

Mert Eyiler, ikon tanımını yapmaktan çok onu anlamaya çalışırken izlediği yoldan ve karşısına çıkan başka terimlerden ve isimler üzerinden bir sunum yaptı. Google'dan Wikipedia'ya kadar yapılan görsel ve metinsel temalarda tekrarlanan terimlerin altı çizilirken (saf arzu, 'imge (image,statue) tartışma Zizek referansları ile "imgesel ve simgesel özdeşleşme", "gerçek ve gerçeklik" kavramları çerçevesinde devam etti.

Sinan Omacan; "ikon" kavramını tarihsel bir kesit içinde bir 'inanç sistemi' üzerinden okuyarak. Zaman içinde hiç değişmeyen, temeldeki anlayışı tartışmaya

çalıştı. Sunumuna bu konunun atölyeye nasıl girdiği üzerine bilgi vererek başlayan Omacan, bu tarihsel kesiti, Göbeklitepe'den ikonalar'a, Bilge Karasu'dan, Hal Foster'a, star mimarlardan Tepebaşı'nda Frank Gehry'ye hazırlanan projeye kadar uzanan bir yelpazede konuyu tartışmaya çalıştı.

Ara Sunumlar

27 Temmuz 2009
Çiğdem Köseoğlu

Çiğdem Köseoğlu, Kentsel Ek-im (Urban Implant) başlıklı bitirme projesini sundu. Proje de dert edilen, Tarlabası ve Beyoğlu ilişkisizliği idi ve bunun üzerine tasarımcı kendi ürettiği alternatif bir kent müzesi programını sundu.

30 Temmuz 2009
Pelin Tan

Sunucu, ikon tarifinde aradığı kriterlerden bahsederek sözü açtı. Bunlar o nesnenin tasarımcısı (sanatçı/owner), diğeri ise sanatçının o işe kattığı ek değerdir. Marcell Duchamp, Andy Warhol örnekleri ve sosyolojide ikon haline gelmiş 1968 hareketlerinden bahsetti. İstanbul ve diğer şehirlerden örnekler vererek sunuma devam etti. Atina'daki Yeni Akropol Müzesi, B. Tschumi, Berlin'deki Telefunken Kulesi, Dünya Ticaret Merkezi, Prada Transformers, Rem Koolhaas bu örneklerden birkaçı. Kentlerde gözlenen değişmeye rağmen ikon olarak tanımlanmış nesnelere bir değişme görülmediği çünkü ikonu ikon yapan anlamın sizin tarafından atfedildiğinden bahsetti. Yerel bir örnek olarak, sanatçı Ayşe Erkmen'in Tünel Meydanı'ndaki heykelinin yanması üzerine toplumun ve medyanın konuya dar ve suçlayıcı bakış açısını ve heykelin tekrar inşasını anlatarak konuya ilişkin çarpıcı bir örnek verdi.

Sunumlar

1 Ağustos 2009

İkon temasının; önceki haftalardaki tema çalışma ve süreçlerinden ayrılarak farklı bir deneyim ürettiğini söyleyebiliriz. Boşluk, program, yoğunluk gibi temalar; hepimize ait kavrayışların ortaklıklar taşıdığı, mimarlıktaki karşılıkları daha kolay anlaşılabilir olan bir zemine bizi taşırken, ikon teması bu zeminden ayrı başka bir yer'e bizi taşıdı... Çoğunlukla kavramsal ve teorik çerçevelerden 'ikon'a dair kavrayış çerçevelerini tartışırken, grupların kendilerine dışarıdan bir noktadan bakma fırsatını yakaladıklarını düşünüyorum. Bunların üretimlere ne kadar yansıdığını aşağıda tartışabiliriz. Ancak kimi grupların çalışma süreçlerini rahatlatırken, kimilerinin de zorladığını görmek, gruplar açısından incelenmeye değer bir durumu işaret etmiştir.

G1

Deniz Önder .
Gamze Öztürk .

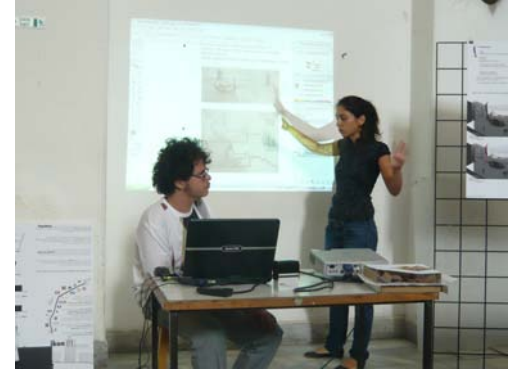
Grup, İkon kavramı ile doğrudan kavramsal bir ilişki üretmek yerine; önceki temalardaki reflekslerini sorgulayarak işe başladı. TRT'yi neden yittikleri, bu sorgulamanın başlangıç noktasıydı. TRT'nin medya dünyasında bizler için temsil ettiği

imgelere referansla (sansür) örneği üzerinden onu gündelik yaşamdan kendini yalıtma biçimini, oradaki yapısalıklar üzerinden ayrıştırarak vurgulamaya çalıştılar. TRT'yi yalnızlaştırarak onu yakın çevresinden koparan grup, önceki temadan taşıdıkları programları kamusal programlar olarak açık ve binalaşmayan yapısalıklar içinde çözerek, yalıtılmış olanın etrafında güçlü bir yaşamsal ortam üretmeye çalıştılar. TRT'yi bu yapısalıktan iyice koparan grup, binayı telsiz-kılsız yapısal kılıf ile giydirerek, içine kapanmış ve gündelik olandan ayrışanı, yabancılaşmayı vurgulamaya çalıştılar.

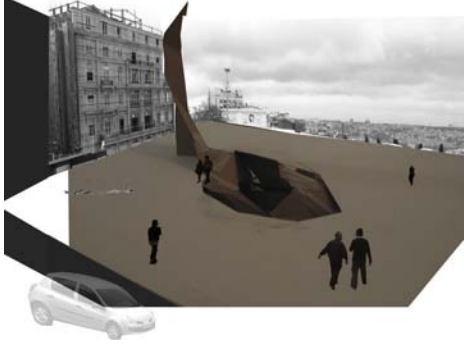
G2

Çağrı Helvacıoğlu .
Mustafa Küstür .

İkon'u tasvir ettiği şey'in fazlasını işaret eden şey olarak ifade eden grup, her şeyin taşıdığı nitelikler sayesinde bir ikon olabileceği argümanından yola çıktı. Yerdeki mevcut yapısalığa ait zıtlıklardan yola çıkarak (sessiz , dilimli yapı, durgun, karanlık, monoton...) mevcut yapının içine eklenen ve kendini bu durum içinde manzara-meydan gibi noktalara açarak görünür olan çok amaçlı bir yapısalık önerdiler. Manzaraya açılan 3 noktanın kentsel referanslar üreterek kendi dışında parçalarını infobox olarak kente dağıttığı bu yapı, varlığını kent düzleminde de sürdüren bir özellik içermektedir.

Mekanın şehirden kopmuş halinin, kendini parçalar halinde gösteriyor olması (yer'de ve kentte), o amaçla yapılmamış olmasına rağmen orada bugüne ait bir şey oluşturması, tekrar etse bile yeni bir bağlamda yeniden içeriğini kaybetmeden üretiliyor olması, zamanla ikonlaşma potansiyeli içerebileceğine dair olumlu bir görüş oluşturmaktadır.

G3

*Elif Erdoğan . Deniz Gezgin .
Gizem Mutlugeldi . Eyüp Özkan .*

Grup, yer'e ait nitelikleri tersinden okuyan bir kutu öngördüler. Yer'e ait öngördükleri özellikleri ortadan kaldıran ve bu bağlamla ilişki kurmayan kara kutu; taksim, istiklal ve yakın çevrede dağınık duran markaları ve ikonları içinde toplayan bir paket olarak sunuldu. Marka olarak insanı da paketleyen bu kutu, kullanıcıları tarafından ikonlaşabilir mi? Sorusunu soran grup; ikon'u post-endüstriye çağın kavramsallaştırdığı 'artı değer' kavramını sorgulamaya çalıştı. Yenidünyanın kültür merkezleri haline dönüşen alış-veriş merkezlerine gönderme yaparak, bir ikon parodisi üretmeye çalıştılar.

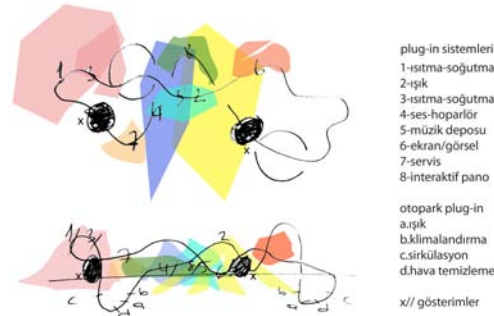
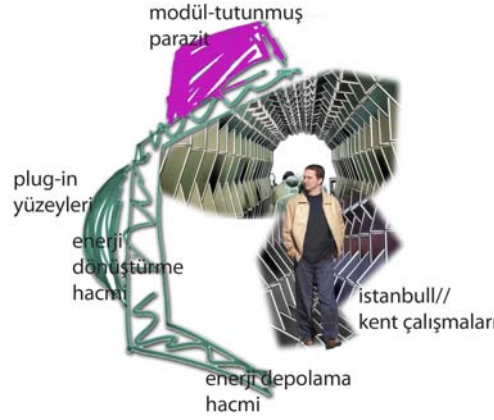

G4

*Zeynep Melike Atay . Elif İşbaşı .
Hande Bilgi Orhan .*

Grup, ikon olma durumuna ait anlama çabasını (büyüklük, çarpıcılık, görsellik, kendini çekme, yansıma, yansıtma, kopma) yapısalıklar üzerinden araştıran küçük modellerle tartıştılar. Bu modeller içinden seçtikleri birkaç örneği geliştirerek sundular. Seçtikleri örnekler içinde yer'in araç yolları ile bölünmüş parselleşen yapısını ve kentin bu bölgesinde kopan yaya ilişkilerini abartacak biçimde, içinde arabayla dolaşılabilir ve göğes doğru yükselen ironik bir yapısalık sundular. Gündelik tapınma nesnelerimizden biri olan otomobil ile kurduğumuz ilişkiyi yer özelinde yayalaşmadan kullanma reflekslerini sorgulayan bir öneri geliştirdiler.

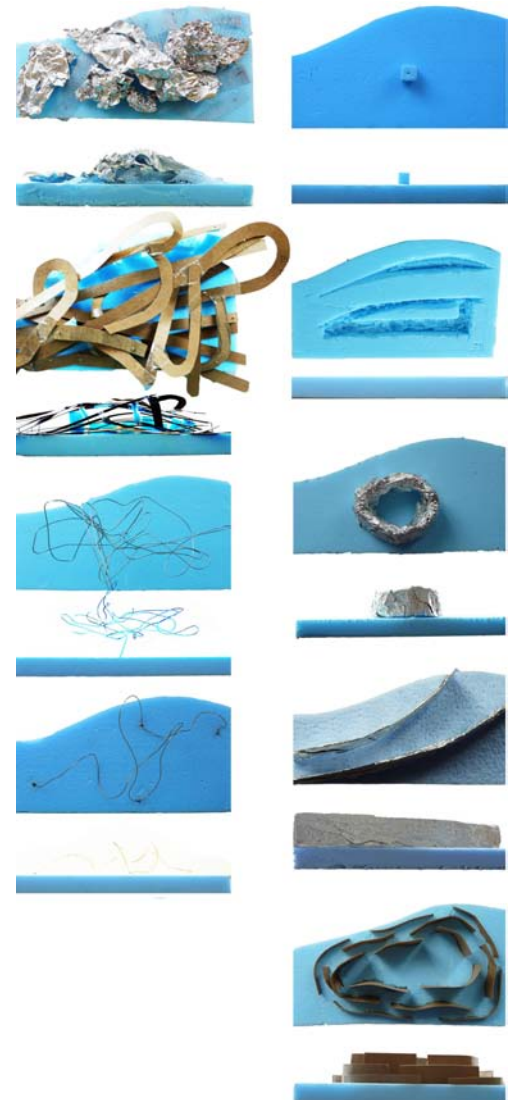
mekan programlanırken
programın aracı ile
ortamın dönüştürülmesi
farklaştırılması

G5

*Merve Akdağ .
İkbal Eren . Sevgi Kanak .*

Grup, ikonların ortak özelliklerinden yola çıkarak onların nasıl 'söz' ürettiklerine odaklanarak çalışmalarını sundular. 'İstanbul ne söylüyor?'. ikon olarak İstanbul'u referans alarak üretimlerini tartıştılar. Bütün olan bir şeyi nasıl parçalı olarak algıladığımızı anlatan grup, paylaşımı kışkırtacak, birlikteliği sağlayacak nasıl bir yapı üretilmeli sorusunu sormuşlardı. Bu yapıyı yerin altyapı sistemi ile ilişkiler, enerjinin depolandığı, dönüştürüldüğü bir 'enerji deposu' olarak öngördüler. Kullanımlara göre farklı formlar alan yapı, parazit, plug-in, gibi eklenme biçimleri ile mekânsallıklar üretmesi öngörülmektedir.

G6

Lale Ceylan . Çağrı Coşkun .
İpek Kay . Simon Sağlamoğlu .

Grup, önceki iki temada devam ettiği istasyon-dur+ak projesini bu temada ikon üzerinden tartışmaya devam etti. İkon'u imgesel özdeşleşme-persona- ile ilişkilendirmeye çalıştılar. Persona'yı olmak istenen durum olarak anlamdıran grup Ingmar Bergman'nın persona filminden görüntülerle durumu tartışmaya başladılar.

Hareketin çoğaltılarak artırılması, çözülmesi ve bir imge kazanması üzerine çalışan grup, lunapark'ı bu harekete dâhil ederek, yapısallığın imgelemeni de bu kalemun analojisi üzerinden ilişkilendirmeye çalıştılar.

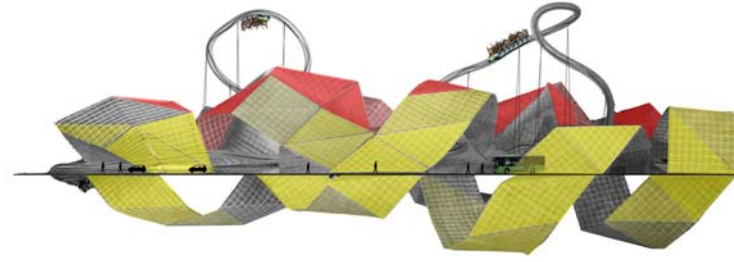
G7

Sina Özbudun . Hülya Oral .
Nehir Gümüşlü .

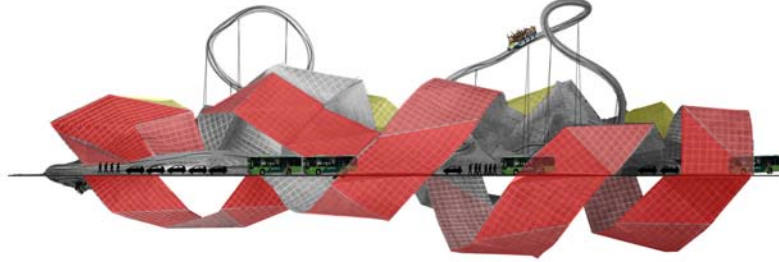

Grup; kendisini değil, kendisinin işaret edeceği şeyin ikonlaşma potansiyelini göstermeye çalıştı. İstanbul'un ikon olduğunu ifade eden şeyin, İstanbul'un çok kültürlü yapısı olduğunu; bunun da Tepebaşı gibi hiç kimseye ya da kültüre baskın olarak ait olmayan bir yerde olması ile daha fazla anlam kazanacak bir yapıya dönüşebileceğinden yola çıktılar.

Bir haftalık bir süreçte bu kavramsal çerçevenin içeriğini oturtmak için çaba harcayan grup, bir müze olmaktan öte; bu çok kültürlü dokunun etkileşim halinde bir arada olabileceği, hem bu üretilenlerin birikeceği hem de deneyimlenebileceği bir yapısallık nasıl üretebilir? sorusunu araştırdılar. Grup üyeleri birbirinden bağımsız olarak maketler üzerinden genel ve mekansal kurguyu araştırmaya çalıştılar.

pazar haftasonu
düşük yoğunlukla sarıya dönen kabuk
tepebaşı

pazaritesi sabahı
yoğunluk ve hareketle renklenen kabuk
hareket algısının katlanması
tepebaşı

performansın depolanması
vegi/lenmesi
performans alanı

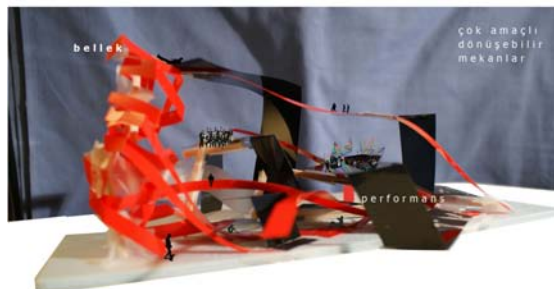
performans alanı
kültürlerin etkileşimi
paylaşımı

depo

program

belge
çok amaçlı
dönüştürülebilir
mekanlar
performans

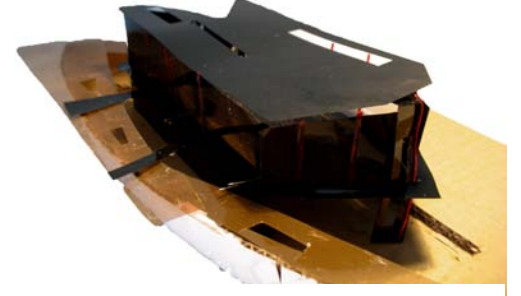
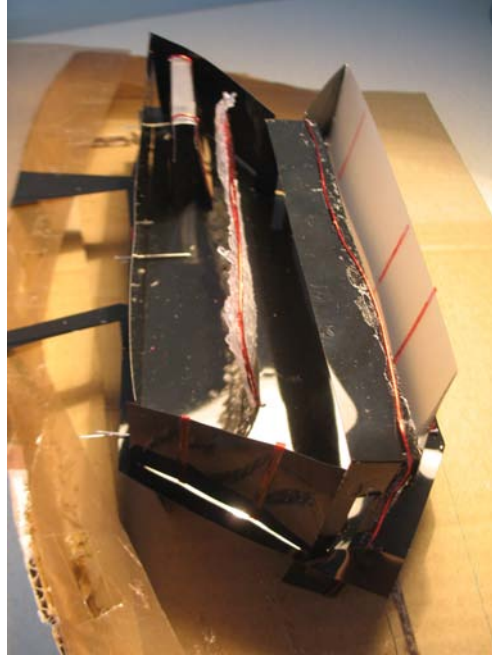
program

G8

*Cansu Demiral . Elif Gürbüz .
Dilan Didem İlvan .*

İkon'u kendi anlamını üreten anlamında kullanan grup; İstanbul için ikon olabilecek şeylere baktılar (galata kulesi, boğaz köprüsü gibi). Sonra da burası için böyle güçlü bir şey nasıl üretiriz diye düşündüler. Burası için 'boşluk'u vurgulamaya karar veren grup, aslında oranın ne kadar boş olduğunu sorguladı. Konuya baktıklarında aslında orası boş bile olsa oraya bir yoğunluk duygusu ile yaklaşmanın aslında hiçbir boşluk duygusu uyandırmadığını tartıştılar. Sunularında da boşluk değil 'arınma' üzerine kurulu bir proje geliştirmeye çalıştıklarından bahsettiler. Işık, hava, toprak, su gibi öğelerin kullanıldığı, yapısal bir arınma mekanı sunan grup, arınma-doğal döngüler-yer ilişkisinde kritik edildi.

G9

*Onur Tetik .
Yavuz Selim Yılmaz .*

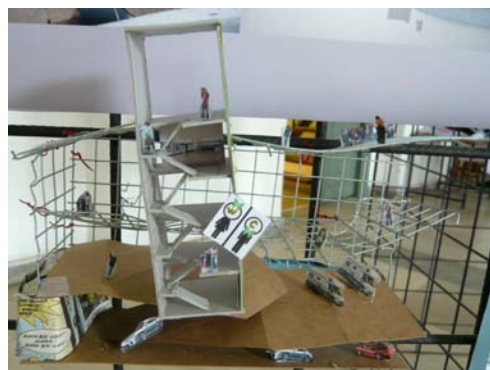
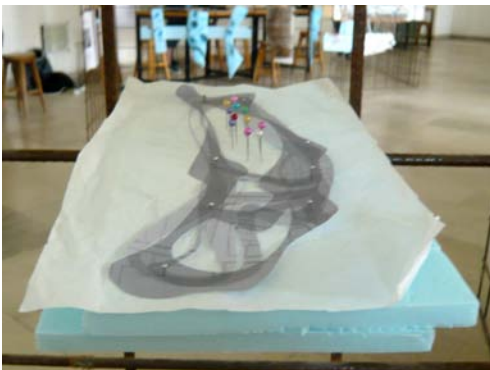
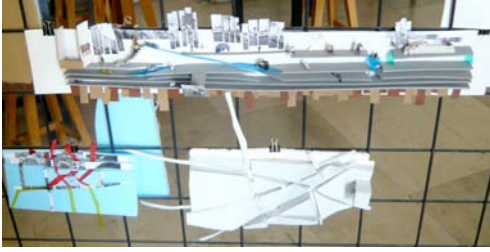
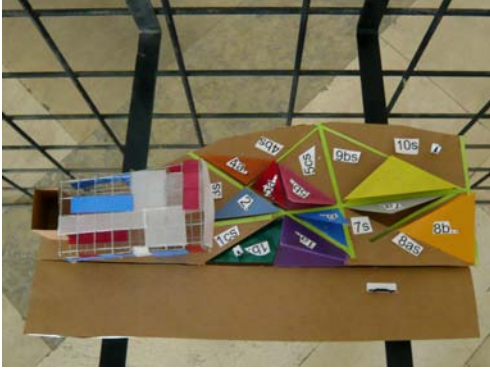
Grup, boşluk temasından başladıkları ve ikon temasına taşıdıkları eksik parçaları birleştiren bir tasarım üzerinden atölye sürecini tamamladılar. Bu süreç tepebaşı arkasında İstiklal caddesi ile arada kalan boşlukların üç boyutlu ifadesi ile, çatı kullanımlarını birleştiren ve TRT binası üzerinden Tepebaşı'na programlaşarak akan bir yapısalılık üzerinden ifade edilmiştir. Bu geçişte bir bölge 'ışık, gölge, rüzgar gibi öğelerin mekansal kurucu olabileceği bir örtüde özelleşmektedir. Grup ikon ile ilişkiyi bu bölge üzerinden kurmaya çalışmışlardır.

Spor, oyun, piknik, atölye, gösteri, sergi, kütüphane gibi programların olduğu bir yapısalılıkta programın varlığı ve ikonla kurdukları ilişki sorgulanmıştır.

Grup değerlendirme notları, Boğaçhan Dündaralp'in haftalık değerlendirme raporlarından alınmıştır...

Sergi

Değerlendirme

"Yaşam, yüksek anlamlılık yüklü ender tek anlardan, ve bu anların olsa olsa gölge görüntülerinin çevremizde gezindiği, sayısız anlardan oluşur. Sevgi, bahar, her güzel ezgi, dağlar, ay, deniz- her şey ancak tek birkez tam yürekten dilegelir: bir biçimde, söze tam olarak hiç gelebilirlerse. Çünkü birçok insan bu anları hiç yaşayamaz; onlar, gerçek yaşam senfonisinin araları ve duruşlarıdır."

Nietzsche(1878)

Lusid* için;

KESİT 1 / 10 Temmuz saat 14.11 İTÜ-Taşkişla 203 / 2.hafta

"Bunaltıcı, sıcak bir gün; nemin stüdyoda hamam etkisi yarattığı, nefes almakta zorluk çekilen bir zaman dilimi... Yaklaşık 30 kişi stüdyo'da harıl harıl çalışıyor. İlk haftanın/temanın ürünleri, paftalar ve maketler panoya asılmış; bir grup ortak makette çalışırken, diğer gruplar ya atölye yürütücüleri ile ya da kendi aralarında 'boşluk' temasını tartışıyor... Cumartesi yapılan ve yaklaşık 7 saat süren ilk tema ürün tartışmalarının ve önceki gün yapılan tema sunuşunun yorumları aralarda geziniyor. Sıcak ve boğucu havaya rağmen stüdyoyu ve hepimizi saran bir başka enerji var ortamda..."

KESİT 2 / 24 Temmuz saat 14.34 İTÜ-Taşkişla 203 / 4.hafta

"Atölye, gizli gizli tüm okulu ele geçiriyor; yalnızca 4 haftanın ürünleri ve çalışmaları değil, bütün stüdyo koridorlarına taşıyor. Dördüncü tema: Program. Atölyedeki herkes masa başında hummalı bir kafa patlatma aralığında... Koridordan her geçen çalışmalara takılıyor, ardından da işlerin niteliği ile ilgili övgü dolu sözler... Akademisyen arkadaşlarımız "bir dönemde bu kadar çalıştıramıyoruz bu çocukları, üstelik bunları bir haftada yapıyorlar, nasıl basarıyorsunuz?" diye takılıyorlar bize... Biz de diyoruz ki; "biz çalıştırmıyoruz, kendileri çalışıyorlar... Bu yaz sıcakta ve tatilde geceli-gündüzlü, okulda-evde çalışsınlar diye kimi zorlayabilirsin ki?"

Atölyenin bu bizi sarmalayan ve beş hafta boyunca bizi teslim alan o atmosferinin ne kadar tasarlanmıştı? Annemle yaptığımız kimya sohbetlerini hatırladım; "tepkimeye girecek uygun ölçüdeki bileşenler ve onlar için hazırlanmış uygun bir ortam" üzerine olanları... Evet bunun için çok ciddi bir hazırlık yaptık... Öğrencileri tek tek inceleyip, seçtik... Temalar, çalışma programı, ortamı, davetli konuklar ve sunuları ile kalabalık bir atölye yürütücüsü kadrosundan, takviminden, bu ortamın yönetimine kadar... Kağıt üzerinde ne kadar eksiksiz, kusursuz bir plan yapmaya çalışsak, bir değil beş hafta aynı

tempoda devam eden bu süreçte ne kadar çaba harcansa da kolay kolay oluşturulamayacak unsurlar var. Her türlü yorgunluğu bertaraf edecek olan ilgi, merak, heyecan, motivasyon ve çabaların ortaklığı, sürekliliği gibi...

Bu ortamın kimyasının sürekliliğini sağlayan, o atmosferi yaratan şey de buralarda gizli. Bu da süreçte kendi kendini organize edecek olanın iç koşullarını atölye boyunca inşa etti. Hatta oluşan o ortam, planlamadığım halde neredeyse bir ay boyunca ofisimi kapatıp orada var olmama neden olacak kadar güçlendi... Ve giderek bu güç öyle bir ivme ve değer kazandı ki, atölye yürütücüleri olarak bizden başlayarak katılan herkesin kendini adadığı, çeşitli fedakarlıklarda bulunduğu ve ortaklaşa inşa ettiği bir ortama dönüştü... Bu ortam süreç içerisinde kendi dinamiklerini kurarken, bizim kurduğumuz çerçevelerin içinde kendi metinlerini oluşturdu. Uğruna feda edilen şeyler karşısında 'değer'ini katılanlar açısından hiç kaybetmeyecek bir ifade kazandı...

Bu zaman dilimi sayesinde, ya umursamazlık, ya da şikayetlerle dolup taşan mimarlık ortamında kendimizi soyutlayabildiğimiz bir dünya kurma fırsatı bulduk. (atölye isminin 'lusid' olması ve kent düşleri atölyeleri içinde yer alması da durumla güzel örtüştü) İstenir ve çaba harcanır ise birşeylerin yapılabileceğinin görünür kılınması ve bunun 'dışarıdan' algılanabilir hale gelmesi açısından, geçirdiğimiz atölye sürecinin çok motive edici olduğunu düşünüyorum.

Atölyemiz ve paylaştığımız deneyim bize çok şey anlattı, anlatmaya da devam edecek; bunlar, mimarlar odası ile ilişkilerden mimarlık eğitime, kalabalık ofis yönetiminden mimarlık bilgisine, yöntem ve araçlardan öğrencilerle birlikte hepimizin ürün haline dönüştüğü 'mimar' ve 'insan' olma durumuna kadar pek çok meseleyi kapsıyor diyebiliriz.

Şimdi biraz bu paragrafı açmak için ister-seniz en başa dönelim, yani işin mutfağından başlayalım;

Her yaz olduğundan daha fazla staj başvurusu almıştık. Her yıl, CV ve portfolyo dışında niyet mektubu talep ederek, bu metinleri tek tek inceleyerek, değerlendirme yazıları yazarak zaman, iş ve mekana en uygun öğrencileri dahil etmeye çalıştığım bir yaz programı izliyorum. Bu yıl bu sayı 80'i bulmuştu... Ve bu kadar çok ve nitelikli insanla ofislerimizde iş üretecek potansiyele de sahip olmadığımız için bir süredir nasıl bir yol izlese diyerek düşünüyordum. Başta Sinan'la olmak üzere, kafalarımızdaki niyetlerin ortak noktalarını fark ettik ve yola hep birlikte çıkarak konuyu birlikte formüle etmeye çalıştık. 'Ofislerimiz dışında bunu nasıl organize edebilir ve hayata geçirebiliriz?' sorusunu

arkadaşlarımızla tartışmaya ve paylaşmaya başladık. Bu işin yer, zaman, para, organizasyon gibi ayrı bir süreci olacağı ve aynı anda ofis işlerimizi sürdürmemiz gerekeceği için, ne yapacağımızdan önce nasıl yapacağımızın koşullarını araştırmamız şarttı. Sinan'dan gelen 'Mimarlar Odası'nın Kent Düşleri Atölyesi kapsamında yapalım mı?' önerisi üzerinde biraz kafa yorduktan sonra taleplerimizi ve teklifimizi bir çerçeveye oturtarak sunduk. Ve kabul edildi. Oda ile ilişkilerimizi sorgulayarak kurmaya çalıştığımız bu iletişim biçimi dışarıdan olmaz gözüyle bakılan şeylerin olabileceğini görmemiz açısından üzerinde ayrıca düşünmeye değer bir mecraya kapı açtı.

Yaklaşık 16 yıldır tanışık olduğumuz, paylaşımlarımızın ve dostluklarımızın öğrencilik yıllarındaki öğrenci buluşmalarından başladığı, zamanla ortak iş üretimleri ve mekan ortaklıkları yaptığımız, atölyeler ve buluşmalarda biraraya geldiklerimiz, farklı mimarlık okullarında proje yürütücülükleri ve jüriyle ilgili alanlarında da birlikte çalıştığımız mimar arkadaşlarımıza 'atölyede bizimle beraber yürütücülük yapar mısınız?' diye sorduk. Onlar da geçmiş ve diğer deneyimlerimizde olduğu gibi bizi yalnız bırakmadılar. Baştan sona tüm sürece dahil oldular. Bu birlikteliği bizim açımızdan önemli kılan başka bir boyuttan bahsetmemde fayda var: Yürütücü olarak atölye bünyesinde yer alanlar, TMÖB (Türkiye Mimarlık Öğrencileri Buluşması) gibi bağımsız ve sadece gönüllülük üzerine kurulu, 'birşeyler' yapmak isteyenlerin sadece 'biraraya gelmek' gibi bir çaba gösterdiği, uygun koşulları birlikte yarattığı bir deneyimi veya deneyimler silsilesini paylaşmış bir grubun üyeleri. Ve bu grup, koşullar ne olursa olsun heyecanla çevrelerinde arayıp bulamadıkları şeylere ilişkin sorular sormaya ve aynı coşkuyla kendileri ve çevreleri için farklı bir çalışma anları üretmeye çalışıyor. Bu atölyede de bu anlamda ele almaya çalıştığımız pek çok konu vardı:

Temelde tasarlanmış bir süreç olan atölye; fikren 'büro stajı' formatı içinde yer alacak beklentileri yeniden formüle etmeye dayanıyordu;

- Mimarlık öğrencileri için mimarlık eğitimi içinde kullandığımız yöntemlerin, yaklaşımların, bakışların farklı dış dünyalardan yaklaşımlarla genişletilmesi;

- Mimarlık eğitiminden farklı olarak bireysel süreçlerin grup çalışmaları içinde dönüştürülmesi;

- Bireylerin kendi gelişim ve tasarımı süreçlerindeki iletişim düzeylerini arttırarak, sosyal etkileşim boyutunun da tasarım süreçlerine dahil edilmesi;

- Bir tasarım araştırma pratiği geliştirmek; "bütün" değil, 'bütüne ait

parçalar' üzerinden kısa sürede yoğun üretim gerçekleştirerek 'bütünün' görmediğimiz yüzlerinin keşfine odaklanmak...". Yani, tasarım süreçlerine ait bir takım refleksleri kırmak;

- Mimarlık bilgisine ait kavrayışları zihinsel ve teorik olarak geliştirmek, ve bu kavrayış becerilerinin tasarım araçlarına aktarımını araştırmak;

- Yönetim olarak yaklaşık 30 kişilik bir ofisin, bir ay gibi bir süre içerisinde bir araştırma grubu olarak herhangi bir konuyu ne kadar inceleyebileceğini araştırmak... Buradan hareketle de, ofis modellerine dair yeni bakışlar üretmeye çalıştık;

- Üretilenlerin toplu halde masaya yatırılıp, çarpıştırılıp tartışıldığı, bakışların çoğaltıldığı ara aşamalar, değerlendirmelerle, bir yoğunlaşma sağlamak;

- Ve tüm bunları sadece atölye sonrasında değil, atölye sırasında da izlenebilir, takip edilebilir, geri dönüşümleri alınabilir sergi, değerlendirme yazısı, video kaydı, fotoğraf, bilgi, dökümantasyon gibi belgelere dönüştürmek... Bu belgeleme, atölye dışındakilere aktarılmaktan çok, atölyenin ve atölyedekilerin eş zamanlı olarak kullanabileceği şekilde, oranın enerjisi üretmek...

- Bütün atölyenin üretimlerini sergisi dahil paket olarak yerinde yani atölyede tamamlamak...

Bunlar, 'büro stajı formatı' ile 'atölye çalışması' arasında bir formatta koşullarını oluşturup, araştırmaya çalıştığımız konular oldular...

Ancak koşullarını tasarlayabileceğimiz fakat sonuçlarını tasarlayamayacağımız bu araştırmanın sonucunda, başta da yorumladığım gibi tüm bunlardan fazlasına ulaştığımız bir deneyim ürettiğimizi düşünüyorum. Sadece ürün açısından bile matematiksel açıdan bakıldığında öğrencilerimizin, bir senede iki proje ürettikleri 'proje saati'ne yakın bir zaman diliminde hazırlıkları, tartışmaları, üretimleri, sunumları, değerlendirmeleri ile birlikte bir ayda beş proje üreterek ve dokuz grup oluşturarak toplamda 45 öneriye imza attığı ve bu sebeple birkaç sınıf atlattığı bile iddia edilebilir.

Ancak matematiksel değerlendirmelerden öteye, atölyenin en önemli verimi kuşkusuz projeler değil, atölye yürütücüsünden katılımcısına kadar herkesin birbirini dönüştürmesine ve dolayısıyla 'bizlerin' yeniden üretimine olanak tanıyan enerjisi, atmosferi ve kimyası oldu.

Boğaçhan Dünderalp

Lusid / Kent Düşleri Tepabaşı Atölyesi, 5 haftalık çok yoğun bir ortak çalışma ve performans sergilenen atölye katılımcıları ve yürütücüleri için son derece verimli bir süreç oldu. Çok sayıdaki yürütücü, destek sunuş, davetli konuşmacı ve katılımcının ortama getirdikleri farklı yaklaşımlar, grup içi ve dışı yapılan ortak tartışmalar, internet üzerinden sürekli haberleşilebilen ve bilgi paylaşımı yapılabilen bir ortamın kurulması, bence tasarım sürecine inanılmaz bir zenginlik kattı.

Benim için bu süreçteki en önemli farklılık, tasarımın değişik katmanlarının birbirlerinden ayrıştırılarak "temalar" adı altında ele alınmalarıydı. Her temanın, tasarıma farklı bir açıdan tekrar bakılmasına olanak vererek üzerinde artık düşünülmemeyen bir takım tasarım reflekslerinden anlık da olsa tasarımcıyı kurtaracağı, dolayısıyla taze bir bakış açısı getireceği öngörülmüştü. 5 hafta ve 5 tema, 5 ayrı projeye ya da tek projenin evrilmesiyle sonuçlanabilirdi. Kişisel beklentim, ilk bir kaç temadan sonra projelerin ve grupların daha belirginleşmesi, oturması ve dolayısıyla 5 hafta sonuna derinleşmiş, katmanlaşmış, kapsamlı projelerin oluşmasıydı. Genel olarak ürünlere bakıldığında sonuç böyle olmadı. Bazı gruplar önermiş oldukları bir takım temel fikirlere süreç boyunca bağlı kalmalarına rağmen genel olarak bütün gruplar 5 hafta boyunca detaylandırılmış bir proje oluşturmak yerine, her tema ile yeni fikirler eklenen birer haftalık projeler oluşturdular. Bence bunun olumlu tarafı, atölyenin katılımcı ve yürütücülerinin ceplerinin, ileriki projelerde kullanılmak üzere, üzerinde uzun uzadıya tartışılmış, maket ve eskizler yapılmış bir çok tasarım fikri ile tıka basa dolmuş olması oldu.

Süreç sonunda elde biriken çok fazla fikir, doküman, eskiz, maket, fotoğraf, kayıt, tanışıklık var. Bunların bir sergi ve kitap olarak derlenecek olmasının, sürece dışarıdan yeni bir gözle bakıp değerlendirmek için çok iyi bir fırsat olacağı kanısındayım. Atölye sürecinin bu aşamasını da heyecanla beklemekteyim.

Bu yüksek hızlı, yoğun, dayanıklılık ve motivasyon gereken süreçte ilk günkü heyecan ve istekle bir arada çalışan, tartışan, fedakarlıklarda bulunan, paylaşan herkesi kutluyorum. Mimarlığımızın bu heyecana ve enerjiye çok ihtiyacı var.

Ceren Balkır Övünç

Acayip bir deneyim yaşadık galiba. Acayip olduğu kadar zorlu. Zorlu olduğu kadar da keyifli.

Henüz üniversite sınavından çıkmış potansiyel mimarlık öğrencilerinden, yeni mezun olmuş mimar adaylarına kadar uzanan geniş bir yelpazede, her sınıftan yaklaşık 30 öğrenci, 5 hafta boyunca her hafta Tepebaşı'na farklı bir gözle baktı, Tepebaşı'nı her hafta yeniden anlamaya çalıştı. Öğrenim hayatları boyunca belki ilk kez grup çalışması yapıp, egolarını masaya yatırdılar. Beş gün içinde düşündüler, tartıştılar, ürettiler ve sadece üretmekle de kalmayıp bir de sunuma hazır hale getirdiler. Sınıflara sığamadılar, koridorlara taşıldılar... Günler yetmedi gecelere uzandılar... Biz zorladık, üstüne bir daha koyup getirdiler... Sonuçta da ortaya çıkan 40-45 projede görülenin çok daha ötesinde yüzlerce yeni ve taze bakış çıktı bu süreç içerisinde. Bizler de ellerini değil, ellerinden tutmaya çalıştık, korkmadan konunun üstüne gitmeleri, problemi tanımlayıp kendi çerçevelerini çizebilmeleri için. Ama zaman zaman bir de baktık ki onlar bizi elimizden tutmuş, sürüklüyorlar peşlerinden.

Hani bazı şeyler vardır, "anlatılmaz yaşanır" denir ya... Bu deneyim de hepimiz için biraz öyle oldu galiba. Bu yüksek tempolu üretimin, tüm bu deneyimin sonuçlarını önümüzdeki günlerde görmeye devam edeceğimizi biliyorum. Yeni buluşmaların, yeni birlikteliklerin, ortak üretimin tohumları atıldı bu tanışmayla. Yeşerecek.

Ahmet Önder

Uykudan Önce

Uyku-uyanıklık arası. Zihnimizin bir yanı gerçeklikte oyalanıyor, bir yanı ise başka deneyimlere kaçmak üzere. Gözümüzün önünde belli belirsiz imgeler, lekeler, ışıklar. Bazı formlar oluşuyor, kayboluyor, bir bağlam doğuyor, birkaç form birbiriyle ilişkilenecek sonra çözülüyor. Sonra yeniden... Bedenimiz hareketsizleşir ve hafiflerken düşüncelerimiz, hayallerimiz ağırlaşıyor, kütle kazanıyor. Artık yavaş yavaş gerçeklikle bağlarımızı koparmaya başlıyoruz, yolculuğun en eğlenceli kısmı bitmek üzere...

Beş hafta boyunca Tepebaşı üzerine o kadar çok düşünüldü, o kadar çok üretildi ki orada uzay-zaman büküldü. Şimdi artık, orada ne olacaksa bunlardan bağımsız olmayacak.

Orhan Kolukisa

Uyku Sonrası Mahmurluğu

İster workshop ya da atölye çalışması ister yaz okulu deyin, bu tür çalışmaların mimarlık eğitiminin destekleyicisi, uzantısı ya da katalizörü değil, tersine tam da omurgası olduğunu düşünüyorum. Asıl örgün eğitim, mimarlık eğitiminin ancak bu tür buluşmalar için gerekli karşılaşmaları ve tanışıklıkları sağlayan katalizörü olabilir, o kadar. Okul mimarlık eğitiminin bir tür ateşleyicisidir, yoksa asli mekanı olamaz. Asli mekan bu buluşmalar ve karşılaşmalardır; okul, büro, yarışma, şantiye vs. mimarlığın gündelik pratiğine dair ortamların tümünden de ne kadar uzak olabilirlerse, o kadar kıymetlidirler.

1993 Gökçeada Buluşması'ndan bu yana bu tür buluşmaların peşinde koşan, tekrar tekrar kuran, dağıtan, yeniden kuran, küsen, barışan, bazen azalan, bazen artan, ama sürekli genişleyen bu ortamların yeni bir genişmesini görmekten çok mutluyum.

Ayrıca beş haftalık bu buluşma boyunca uyku ile uyanıklık arasında duran herkese ve özellikle haftalık raporları ve bunlar için özel olarak geliştirdiği dil ile bizi bu eşikte tutan Boğaçhan'a selamlar.

Sinan Omacan

Herşey koşarak yetiştiğim staj başvurusu görüşmesiyle başladı. Masal gibi bir giriş yapmamın sebebi, atölyenin üstünden zaman geçtikçe ulaşılmaz bir rüya gibi gözükməsi.

Geçen yıllardaki staj deneyimlerimden stajın nasıl olmaması gerektiğini anlamıştım ve nasıl olmalı diye hayaller kurmaya başladım. Neden hayal? Staj deneyimleri ile ilgili çevremdeki insanlarla konuştuğumda tasarım sürecinin içinde yer alıp, tasarımcıyla etkileşim içinde olarak staj süreci geçiren çok az insan olduğunu gördüm. Onlarda da gördüğüm eksik tasarım sürecine "belli bir zaman diliminde" dahil olduklarından yapı kurgusu sürecinin içinde harmanlanamamalarıydı. Staj başvurusu görüşmesinde Kent düşleri atölyesi kapsamında yapılacak olan bu atölyeyi duyduğumda kafamda kurduklarımın hayal olarak kalmayacağını anlamıştım. Düş kurmak için beş hafta.

Ve ilk gün: Enerjisi yüksek, heyecanlı, düş kurmak için sabırsızlanan bir grup insan, bizler ve yürütücüler karşılaştık. Ne okulda, ne büroda, ne şantiyede, ne de dışarıda yaratılması zor bir ortam. Daha sonra Tepebaşı'yla tanıştık, sanki bizim ona dokunuşumuzu bekliyor gibiydi. İlk hafta biraz ürkekçe, "yer" ile nasıl bir ilişki kuracağımızı, tasarımcı olarak nasıl bir yerde durmamız gerektiğini, hangi soruları sormamız gerektiğini anlamaya çalışmakla geçti. Haftalar ilerledikçe daha fazla ve daha çok yönlü ihtiyaçlar ürettik ve bunları karşılayabilmek için de, yer ile daha

karmaşık ilişkiler geliştirmek ve yerin daha fazla özelliği üzerinde çalışmak yönünde ilerlediğimizi düşünebilirim. Tabi bu ilerleyişlerde Tepebaşı'ndan dönüp farklı bahçelere de daldık. Sonuca bakarsak çok yönlü, çok ürünlü projeler geliştirdik. Ve haftalar ilerledikçe atölye hep içinde olmak istediğim bir yaşam biçimine dönüştü. Sabahları ortabahçe sohbetleri, sonrasında atölyede mimarlığa, projelere, insana ilişkin diyaloglar, okumalar, maketler, fotoğraflar. Derken atölye yetmedi koridora taşttık. İlk başta okul ortamının verdiği gerginlik değdiğimiz her yerin bize dönüşmesiyle kayboldu.

Cumartesi günleri -ürünleri ortaya çıkardığımız günler - herkesin bir derdi olduğunu görmek bunları paylaşmak, hissedilen sorumluluk duygusunu görmek, Tepebaşı üstünden mimarlığı konuşmak...

Her birimiz grup olarak, bireysel olarak iç çelişmelerimizin yol açtığı ilerleyiş aşamalarımızda, ortaya yeni kavramlar, ürünler çıkardık, eleştirdik, eleştirildik. Bundan sonraki hayatımızda, bu atölyeden kazandığımız içerik kütlemizi yükselten temellerden biri, belki de en önemlisi olacak. Buradan kazandıklarımızı toplayıp götürerek, harcımızı zenginleştirerek kendi kendimizle yoğunlaşacağız.

Birlikte düş kurabileceğim insanların olduğunu görmek güzeldi. Düşlerin hiç bitmemesi ve yeni düşler peşinde buluşmak dileğiyle...

İpek Kay

Boğaçhan Dündaralp

Sinan Omacan

Ahmet Önder

Orhan Kolukisa

Ceren Balkır Övünç

Burçin Kürtüncü

Mert Eyiler

Hayriye Sözen

Zeynep Melike Atay, Gizem Mutlugeldi, Elif Erdoğan, Eyüp Özkan, Merve Güzel, Simon Sağlamoğlu İpek Kay, Merve Akdağ, Ayşe Yener, Dilan Didem İvan, Çağrı Helvacıoğlu, İkbal Eren S. Nehir Gümüşlü, Mustafa Küstür, Onur Tetik, Gamze Öztürk, Lale Ceylan, Hülya Oral Elif Ekin Gürbüz, Zeynep Velidedeoğlu, Elif İşbaşı, Hande Bilgi Orhan, Sevgi Kanak, Sina Özbudun Çağrı Oğuzalp Coşkun, Cansu Demiral, Deniz Gezgün, Yavuz Selim Yılmaz, Deniz Önder, Ayda Ağaoğlu